2020-008

Archeologienota Veurne leperse Steenweg 100

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

7-2-2020

Titel: Archeologienota Veurne Ieperse Steenweg 100

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Paulien Fonteyn

Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18020 - www.ngi.be

Projectcode bureauonderzoek: 2020A205

Intern projectnummer: 2020.008

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Veurne, Ieperse Steenweg 100

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 30632,57 en Y: 196001,97; X: 31038,86 en Y: 196194,93

Oppervlakte plangebied: ca. 66 345m²

Kadastergegevens: Veurne, afdeling 1, sectie B perceel 339L2, 343K, 343M, 343N, 347T, 349A2, 351D3, 351K2, 1297A, openbaar domein (zie figuur 8)

Topografische kaart: zie figuur 6 en 7

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Paulien Fonteyn (assistent-archeoloog) en Thomas Mackay (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 07/02/2020

© Acke & Bracke bv, Damstraat 206A, 9180 Moerbeke-Waas. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING 4

1.1. WETTELIJK KADER 4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT 4
1.2.1. VRAAGSTELLING 4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN 4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE 5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE 5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK 6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN 6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING 6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN 6

2. BUREAUONDERZOEK 7

2.1. HUIDIGE TOESTAND 7
2.2. GEPLANDE WERKEN 9
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING 12
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING 12
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING 14
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING 17
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING 18
2.4. HISTORISCHE SITUERING 21
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING 30

3. SYNTHESE 31

3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON 31
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK 32
3.3. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN 33

4. SAMENVATTING 35

5. BIBLIOGRAFIE 38

6. BIJLAGES 39

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan het Algemeen Ziekenhuis West gelegen aan de Ieperse Steenweg 100 te Veurne (provincie West-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied, waarbij de totale oppervlakte van de bodemingrepen meer dan 5000m² bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaard gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en van de directe omgeving werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd.[1] Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt[2], de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius[3], een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.[4] Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.[5]

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

[1] https://cai.onroerenderfgoed.be/

[2] http://www.geopunt.be/kaart

[3] http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/

[4] http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/

[5] http://www.ngi.be/topomapviewer/

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast werd in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en werden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen werd afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

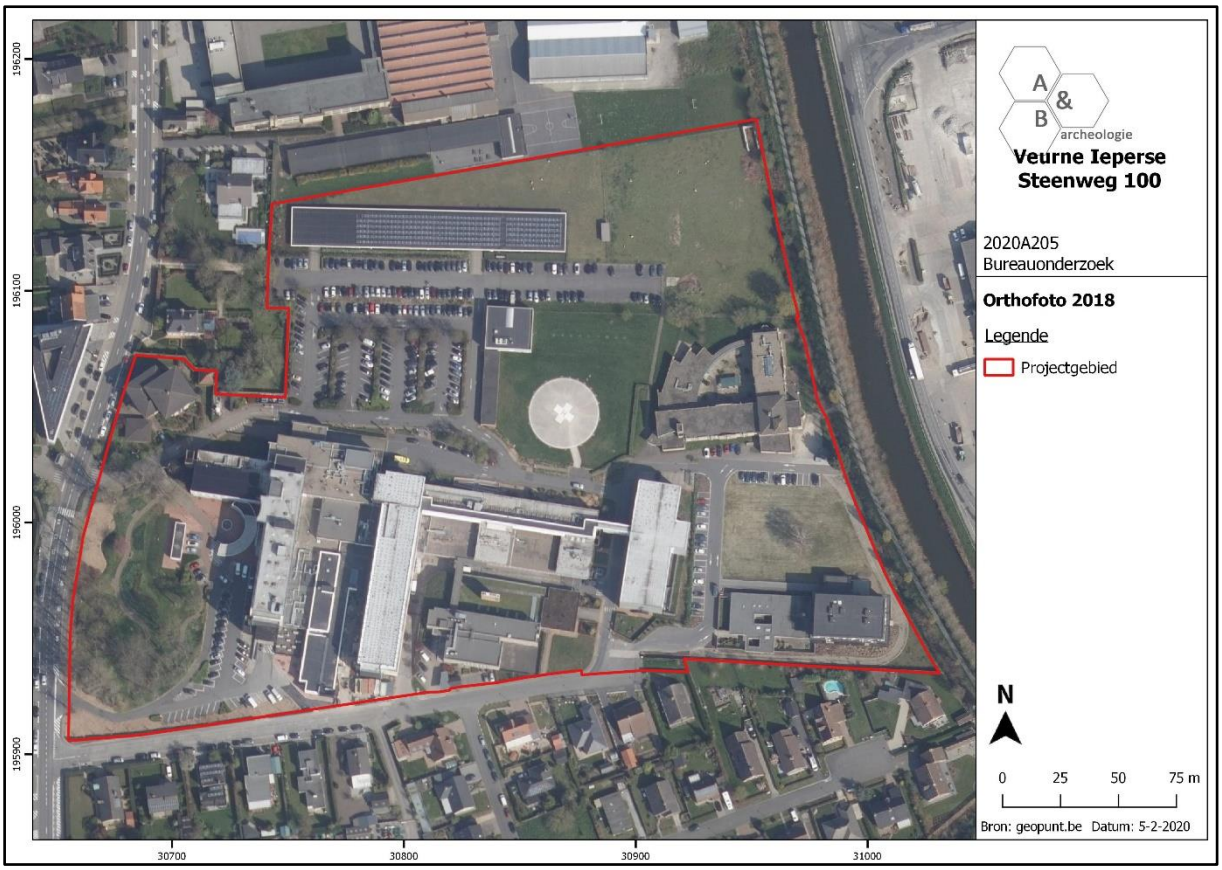
De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het plangebied, ca. 66 345m² groot, heeft een onregelmatige vorm en is te situeren ten oosten van de Ieperse Steenweg, ten noorden van de Klinieklaan en ten westen van het Lokanaal. Op het plangebied is het Algemeen Ziekenhuis West gelegen. Ook enkele aanpalende zorgcentra ten westen en ten oosten behoren tot het plangebied. Het terrein is grotendeels bebouwd en verhard, met ertussen in enkele groenzones en met meerdere hoogteverschillen. Het ziekenhuis is te bereiken vanuit het westen (Ieperse Steenweg) en vanuit het zuiden (Klinieklaan). De ziekenhuisgebouwen concentreren zich in het zuidelijke deel van het plangebied, in het noordelijke deel is een openluchtparking, een parkeergebouw en een helihaven aanwezig. Rond het ziekenhuis lopen meerdere wegen voor interne circulatie en zijn enkele groenzones aanwezig, rond de helihaven is een grasveld gelegen. Daarnaast lopen er over het terrein diverse nutsleidingen en -voorzieningen. Het noordoostelijke gedeelte is in gebruik als schapenweide.

In bijlage is het plan bestaande toestand opgenomen, alsook een uitgebreide fotoreportage. De fotonummers komen overeen met de nummers vermeld op het plan bestaande toestand.

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2018 (bron: geopunt.be).

Figuur 2 Beeld vanuit het westen op de schapenweide in het noorden van het plangebied (bron: initiatiefnemer).

2.2. Geplande werken

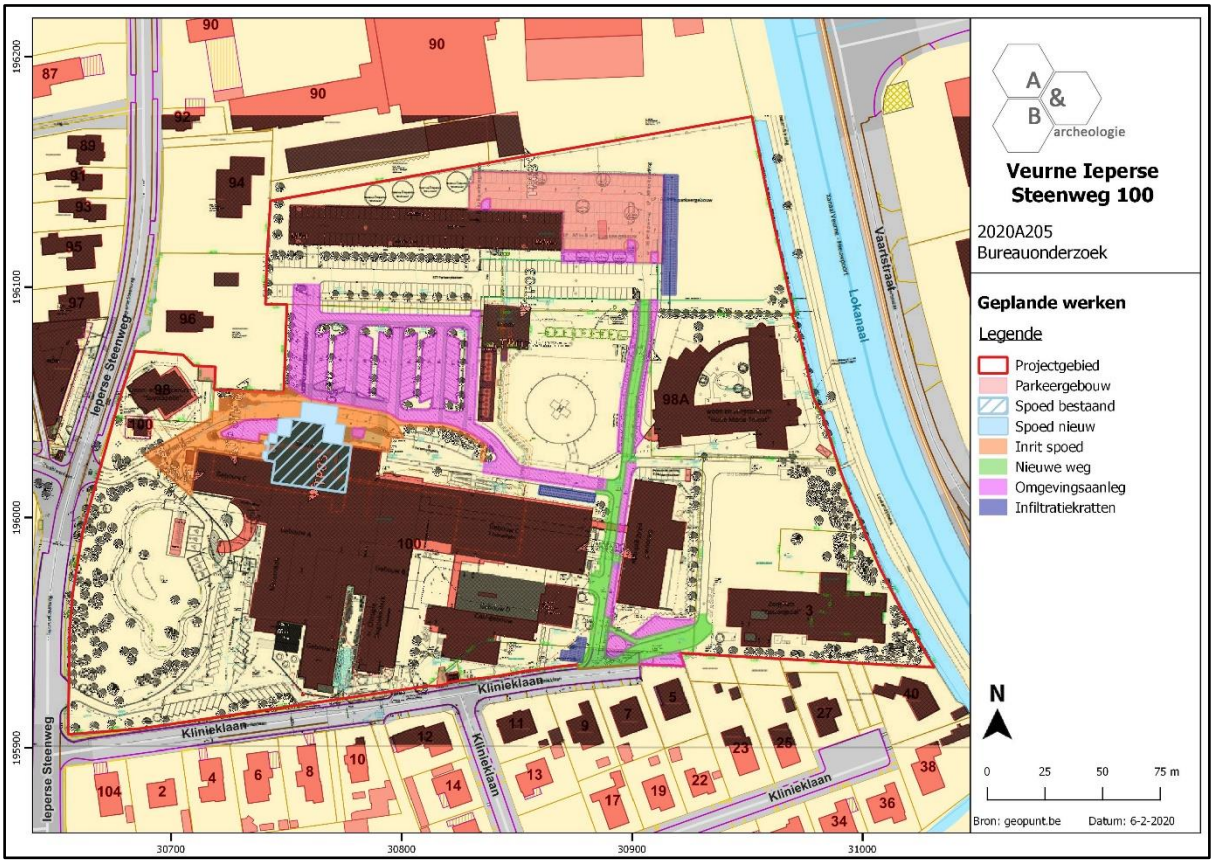
Het ontwerpplan is te vinden in de bijlage, enkele vereenvoudigde versie daarvan worden hieronder weergegeven.

De werken hebben betrekking op slechts enkele delen van het plangebied, en betreffen:

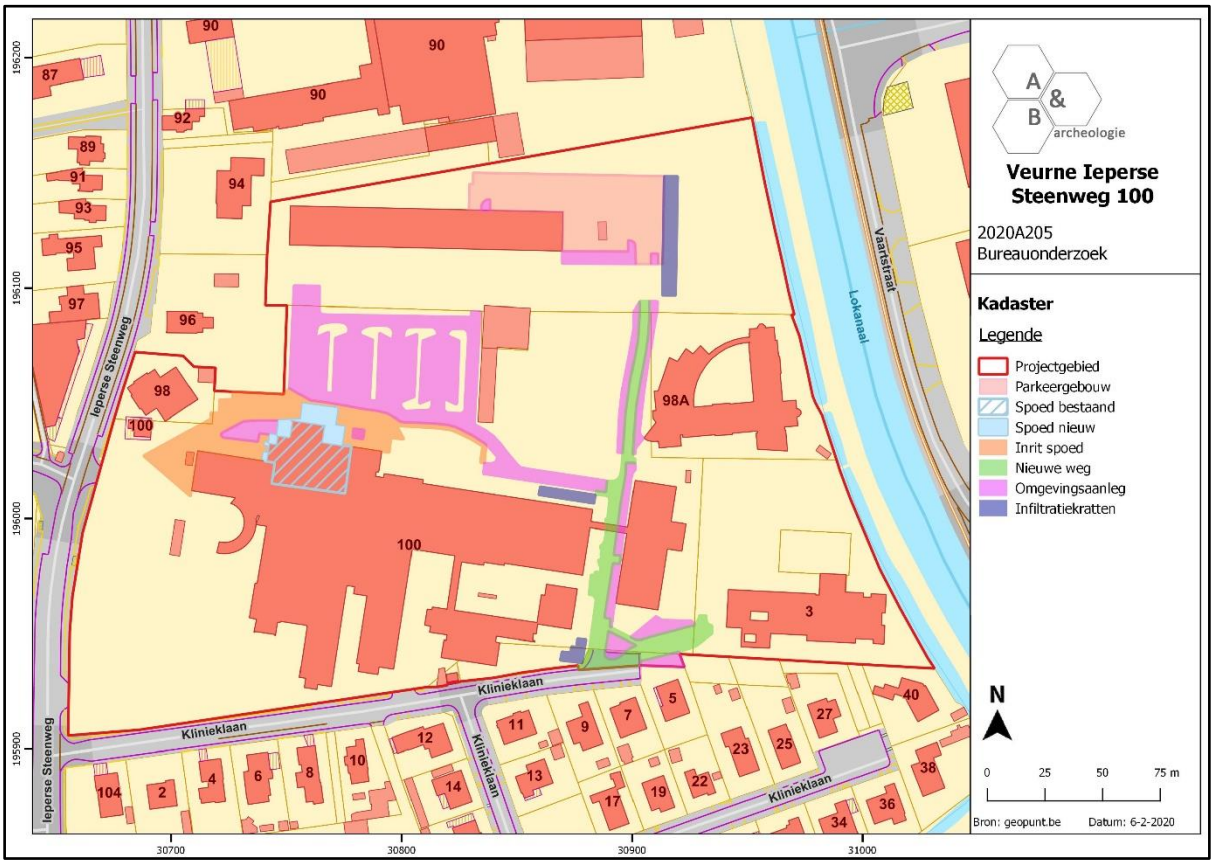
- Aanleg nieuwe gelijkvloerse parking in de noordoostelijke hoek, ter hoogte van de huidige schapenweide (roze op het syntheseplan, figuur 4 en 5): bodemingreep van 80cm onder maaiveld, oppervlakte ca. 2115m²;
- (Her)aanleg interne weg vanuit de Klinieklaan langs de helihaven naar de nieuw aan te leggen parking (groen op het syntheseplan, figuur 4 en 5): grotendeels reeds bestaande weg, bodemingreep van 80cm onder maaiveld, ter hoogte van de helihaven bodemingreep van 150cm om op hetzelfde niveau als de helihaven te komen, gezamenlijke oppervlakte ca. 1285m²;
- Heraanleg toplaag verharding, ter hoogte van de bestaande parking en enkele zones verspreid over het terrein (paars op het syntheseplan, figuur 4 en 5): bodemingreep van 10cm onder maaiveld, geen bijkomende bodemverstoring dan de reeds bestaande omdat enkel de toplaag wordt vervangen, gezamenlijke oppervlakte ca. 4535m²;
- Heraanleg inrit naar de spoedafdeling (oranje op het syntheseplan, figuur 4 en 5): bodemingreep van 80cm onder maaiveld, oppervlakte ca. 1650m²;
- Bestaande spoedafdeling (lichtblauw gearceerd op het syntheseplan, figuur 4 en 5): interne aanpassingen in het gebouw, oppervlakte ca. 810m²;
- Uitbreiding bestaande spoedafdeling (lichtblauw op het syntheseplan, figuur 4 en 5): bodemingreep tot 2m onder maaiveld, oppervlakte ca. 240m²;
- Aanleg infiltratiekratten (donkerblauw op het syntheseplan, figuur 4 en 5): bodemingreep tot 2m onder maaiveld, 3 verspreid gelegen zones met oppervlaktes van 305m² (ten oosten van nieuwe parking), 90m² (centraal, ten zuiden van de helihaven) en 65m² (in het zuiden, naast de toegang langs de Klinieklaan).

Omdat een deel van de geplande werken (de wegeniswerken) ook deels invloed hebben op de percelen waar de zorgcentra zijn gelegen, horen deze percelen ook tot het plangebied.

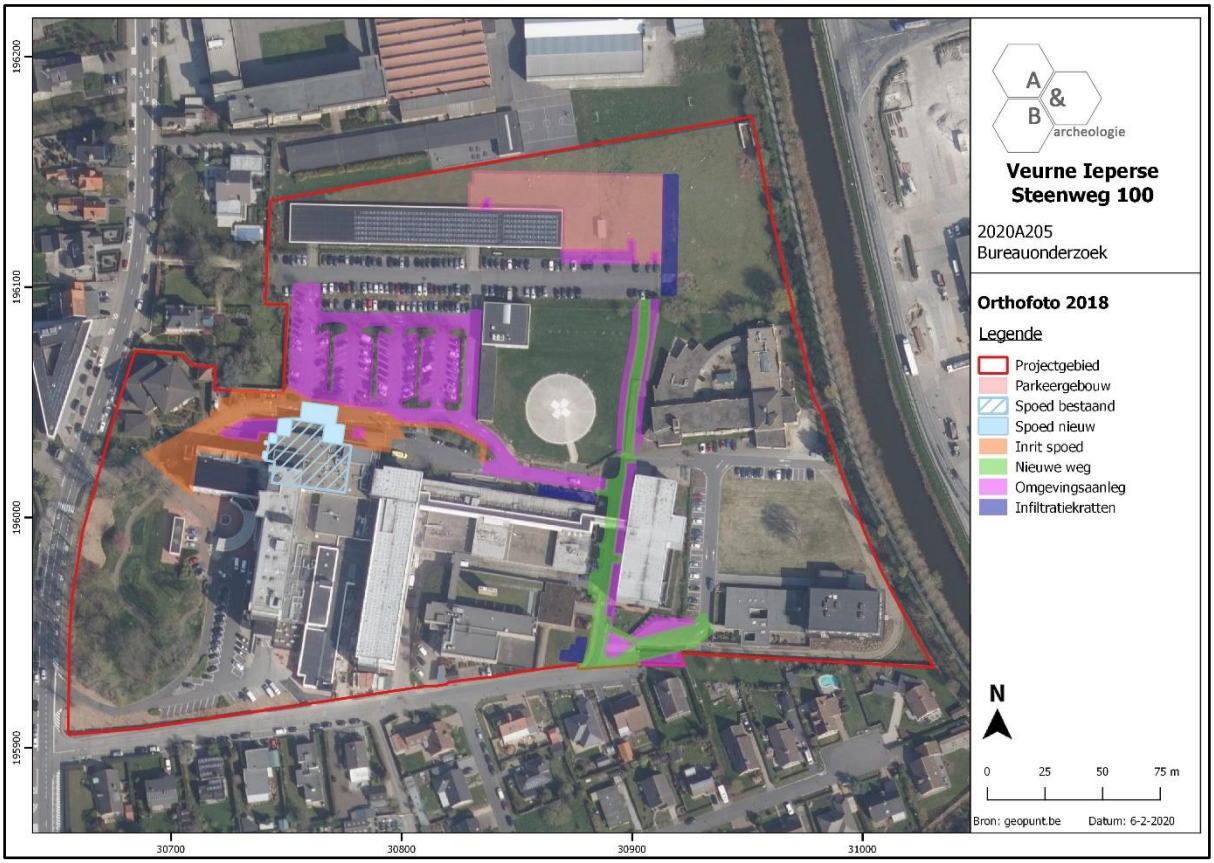
Het grootste deel van de geplande werken vindt plaats op zones die momenteel al verhard zijn en die aansluiten aan de ziekenhuisgebouwen, en waar dus al een aanzienlijke bodemroering is geweest. Enkel de aanleg van de nieuwe parking, het plaatsen van de noordelijke infiltratiekratten en een deel van de aan te leggen interne weg komt in onverharde grond te liggen, deze werken hebben een gezamenlijke oppervlakte van ca. 2700m².

Figuur 3 Geplande werken geprojecteerd op het kadasterplan (bron: geopunt.be en initiatiefnemer).

Figuur 4 Syntheseplan geplande werken geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be en initiatiefnemer).

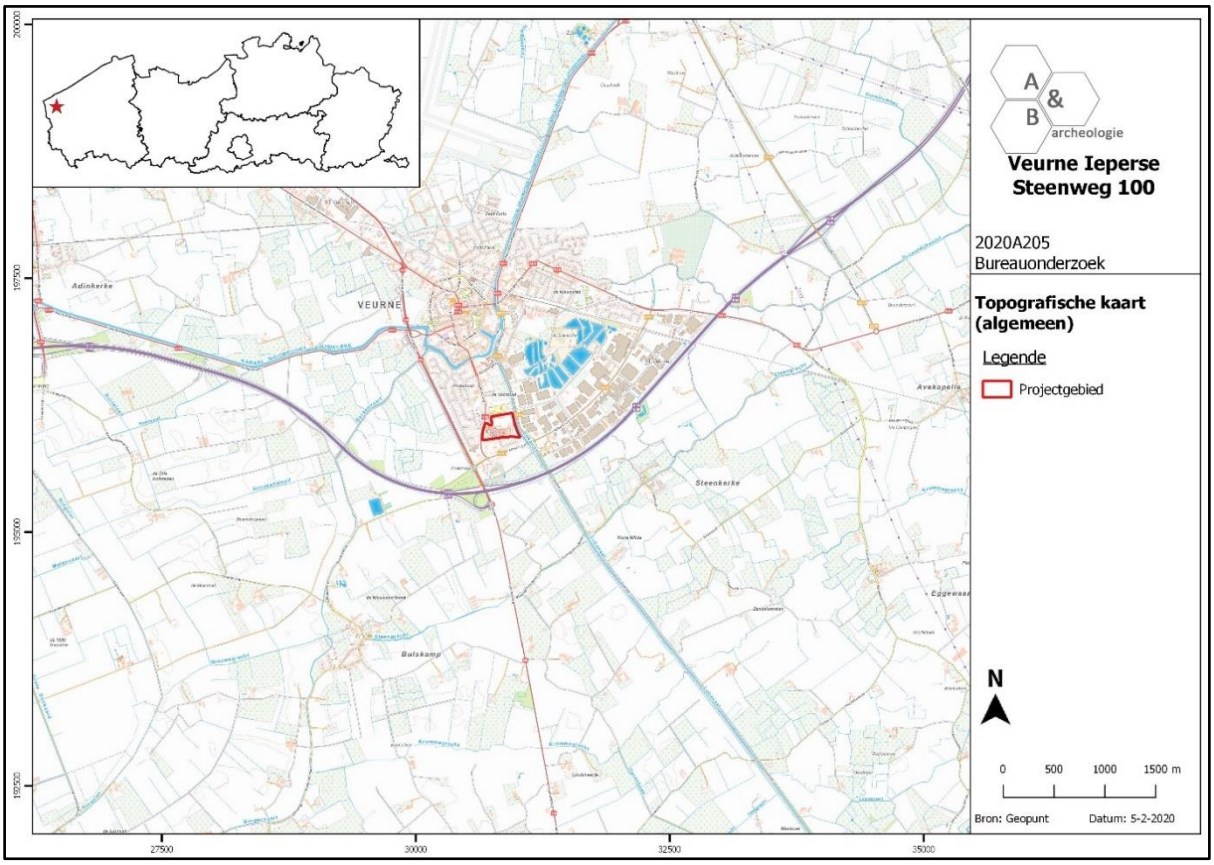

Figuur 5 Syntheseplan geplande werken geprojecteerd op de luchtfoto van 2018 (bron: geopunt.be en initiatiefnemer).

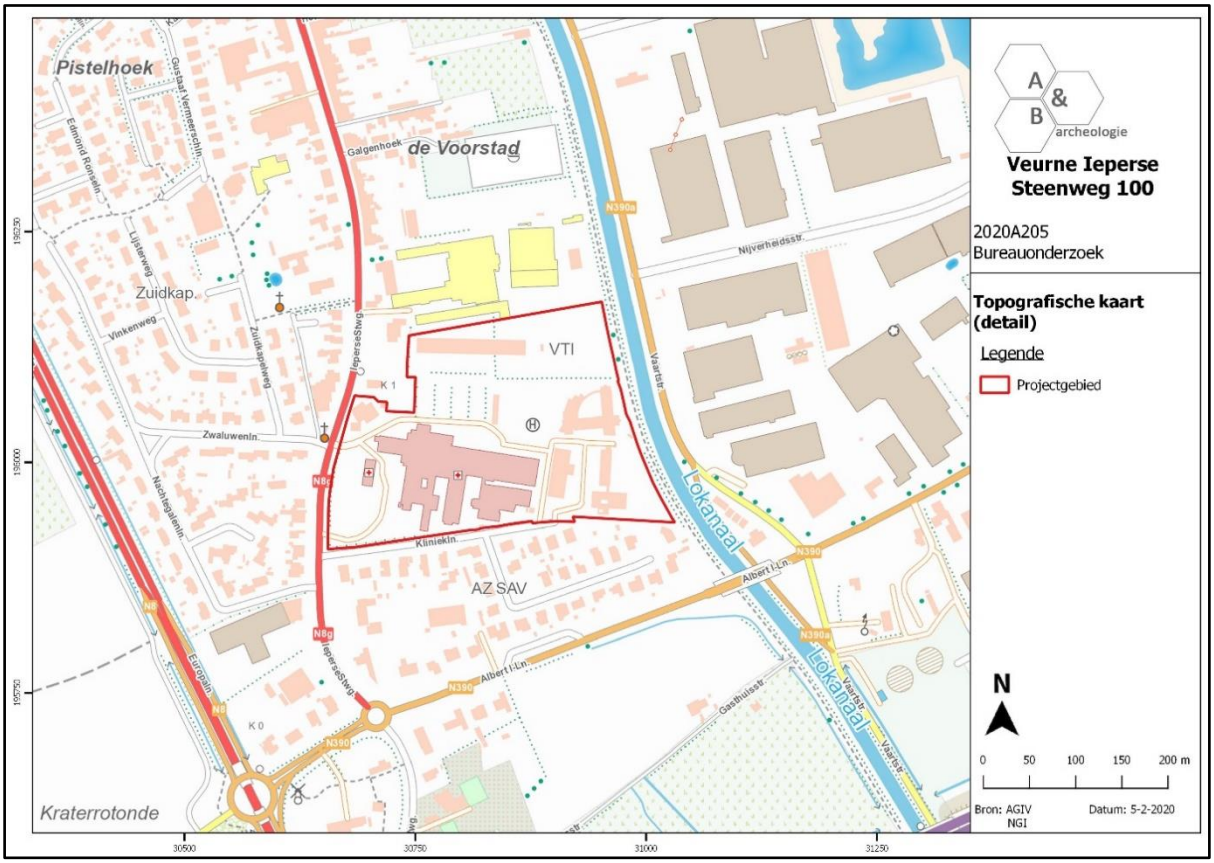
2.3. Landschappelijke ligging

2.3.1. Topografische situering

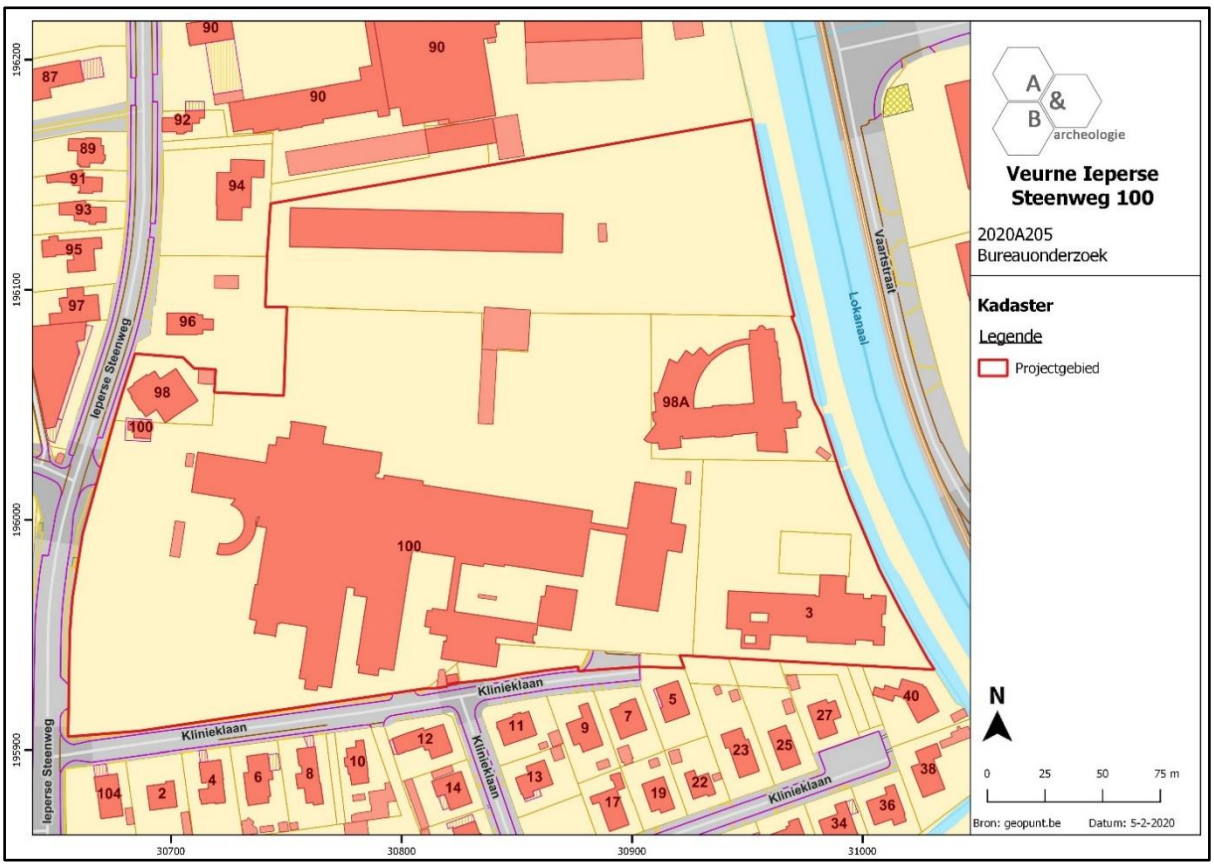
De stad Veurne is te situeren in het westen van de provincie West-Vlaanderen. Veurne kent 11 deelgemeenten, maar behalve de stad Veurne zelf betreffen dit allemaal kleinere polderdorpjes. Het plangebied is gelegen ten zuiden van de stadskern, buiten de grenzen van de oude stadsomwalling, zo'n 1,2km van het marktplein. De Ieperse Steenweg is de zuidelijke uitvalsweg vanuit Veurne, richting Ieper. Ten westen ervan loopt de N8, de huidige verbinding van Ieper met de kust, en ten zuiden de E40 autosnelweg. Het Lokanaal ten oosten van het plangebied verbindt het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke in Veurne met de IJzer nabij Fintele (gehucht van Pollinkshove, in de gemeente Lo-Reninge). De omgeving rond het plangebied is zo goed als volledig bebouwd. Op de bodemgebruikskaart van 2001 staat het plangebied aangeduid als 'Andere bebouwing' (rood), met enkele stukjes 'Akkerbouw' (wit) en 'Weiland' (geel), wat niet geheel overeenkomt met het huidige gebruik.

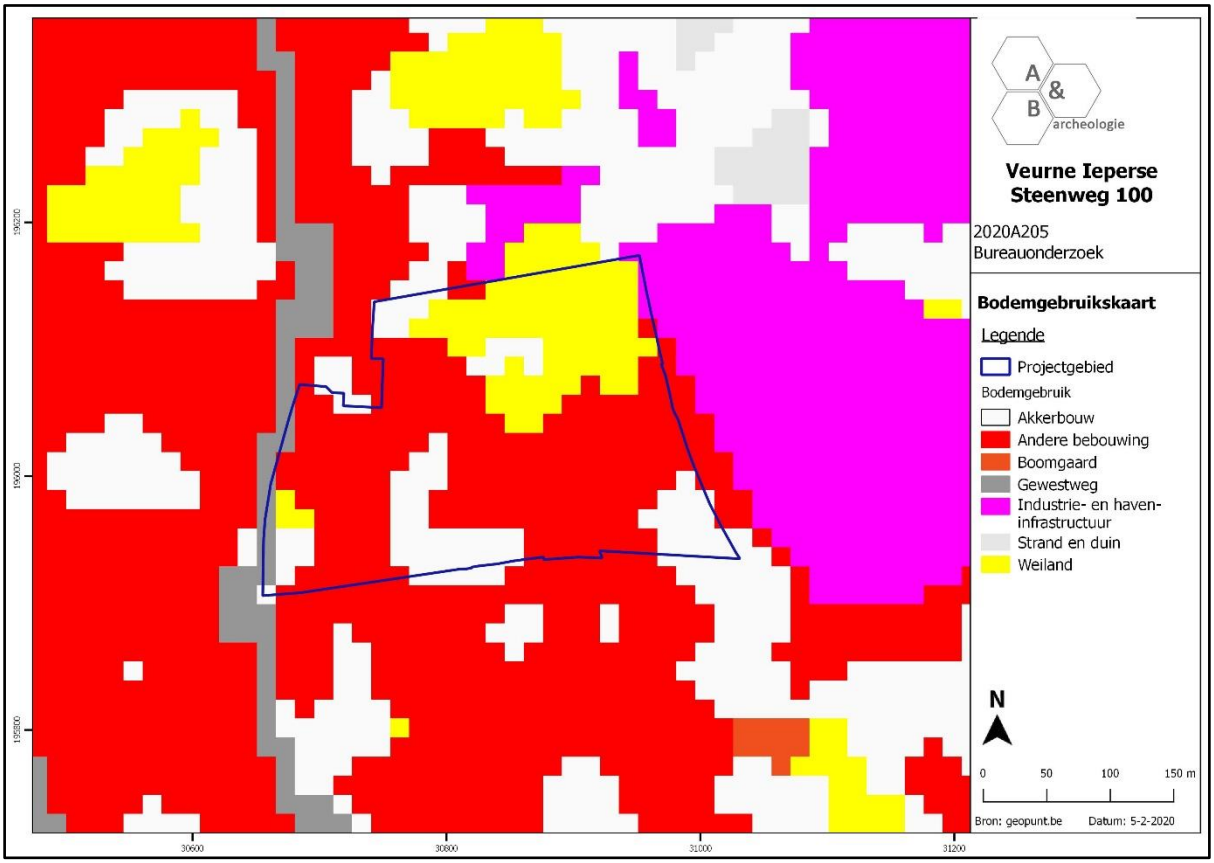
Figuur 6 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 7 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 8 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

Figuur 9 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

2.3.2. Landschappelijke situering

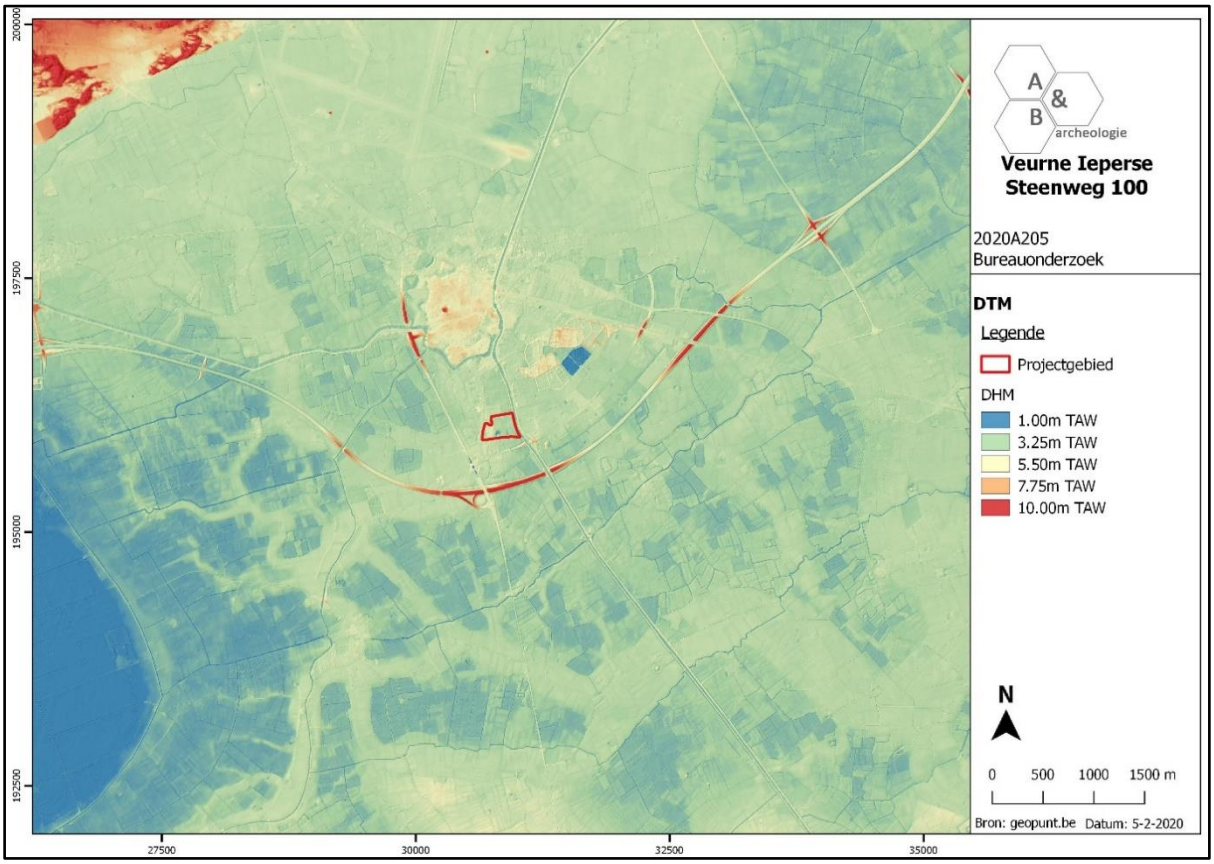
De stad Veurne ligt in de kustvlakte, in de polders. De aanzet tot ontwikkeling komt er na de post-Romeinse overstromingen, op een verzande zijtak van de Avekapellegeul.[6] In de eerste eeuwen van onze jaartelling en in de vroege middeleeuwen was dit een zeer dynamische omgeving, een slikken- en schorrengebied met een grote mariene invloed. Door menselijk ingrijpen (o.a. inpolderingen, aanleg van dijken) werd in de loop van de middeleeuwen een meer stabiel landschap gecreëerd. Het plangebied is gelegen in dergelijke eertijds dynamische omgeving. Nabij het plangebied zijn geen natuurlijke waterlopen gelegen; het Lokanaal ten oosten werd uitgegraven in de 12de eeuw en later uitgediept en verbreed[7].

Op het algemene digitale hoogtemodel is het plangebied te situeren in een vlakke, laaggelegen omgeving waarbij de hogere ligging van de stadskern van Veurne goed opvalt. Wordt er meer gedetailleerd gekeken naar het digitale hoogtemodel, dan is op siteniveau een heel geaccidenteerd terrein zichtbaar ten gevolge van de huidige bebouwing en inrichting als ziekenhuissite. In de zuidoostelijke hoek komen zowel de hoogste (meer dan +5m TAW) als laagste (minder dan +2m

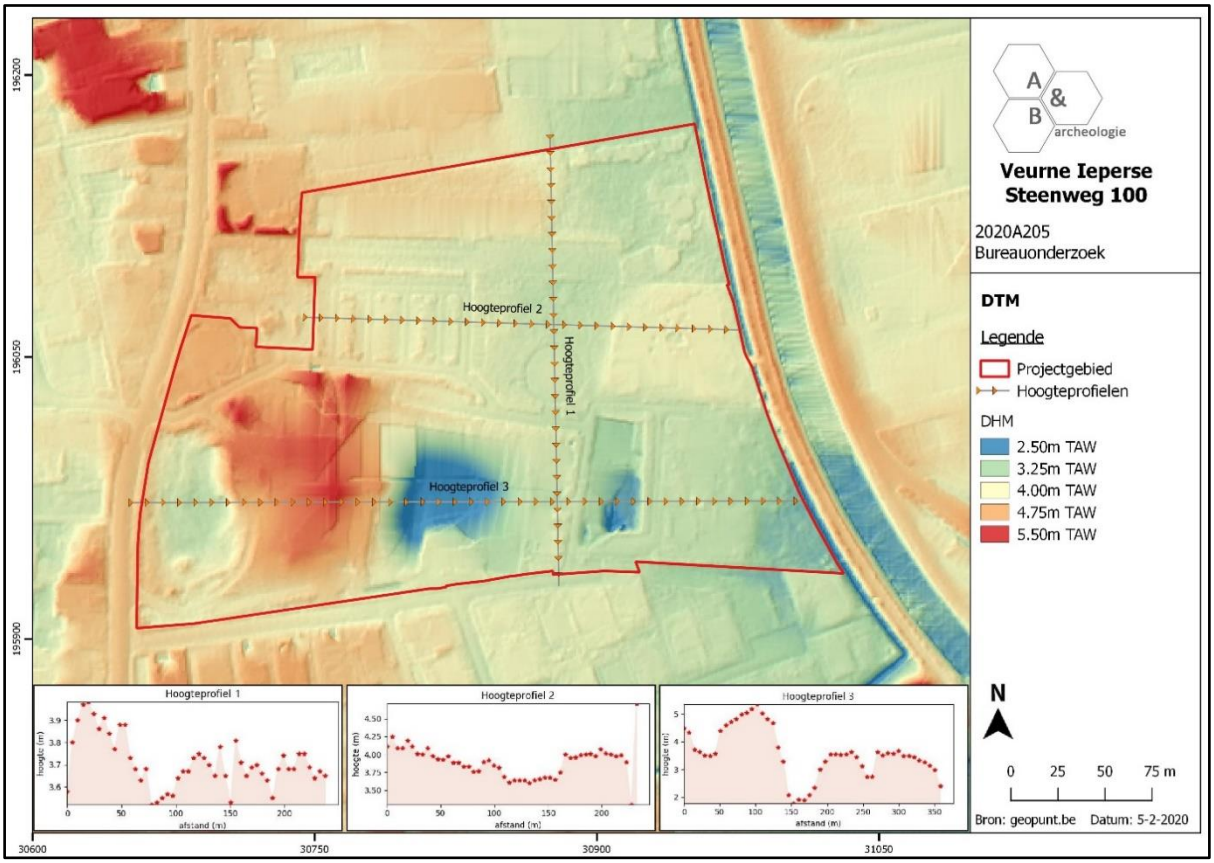
[6] Agentschap Onroerend Erfgoed 2020: Historische stadskern van Veurne [online] https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140015 (Geraadpleegd op 03-02-2020)

[7] https://nl.wikipedia.org/wiki/Lovaart

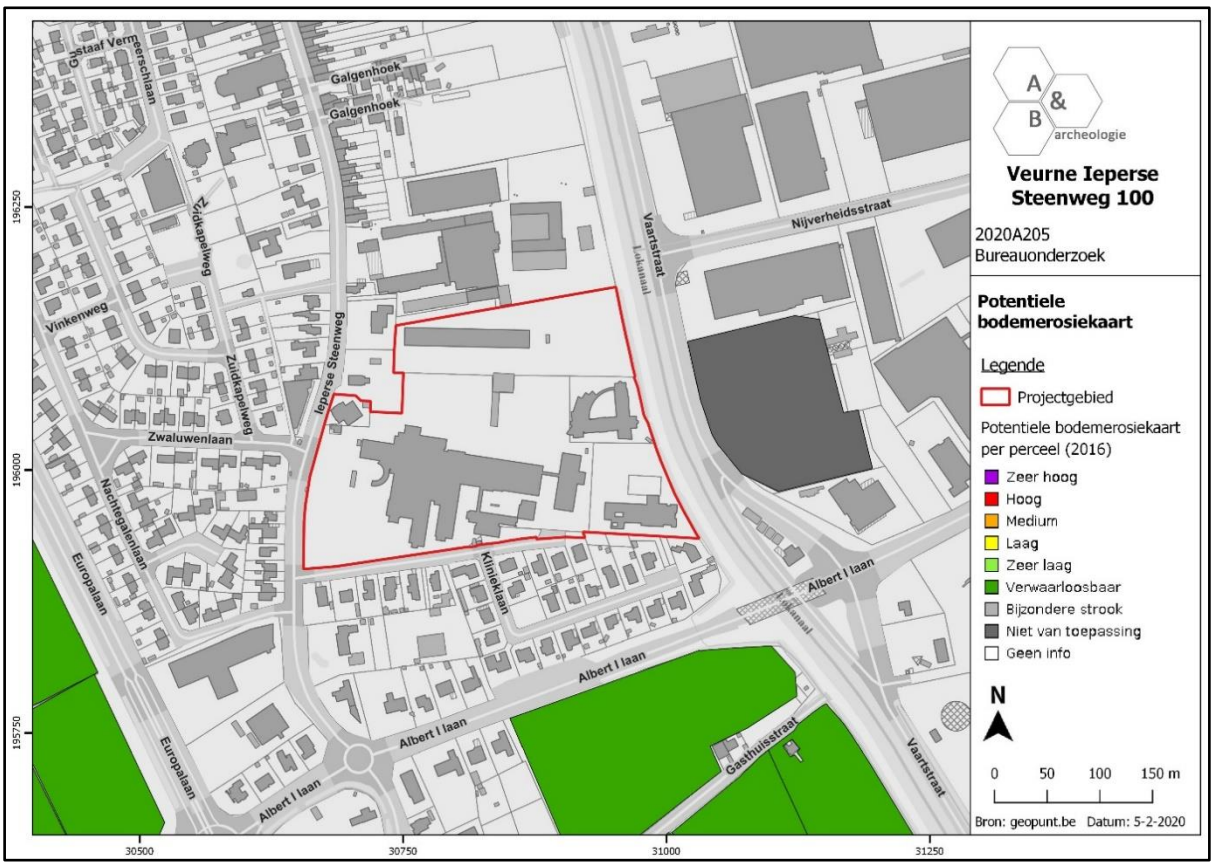
TAW) maaiveldwaardes voor. De rest van het terrein kent minder opvallende hoogteverschillen, maar de schommelende waarden tussen +4,20m TAW en +3,50m TAW tonen aan dat de ontwikkeling als ziekenhuis een grote invloed heeft gehad op het maaiveld. Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het plangebied niet ingekleurd, enkele gekarteerde percelen ten westen en ten zuiden kennen een verwaarloosbare erosiegraad.

Figuur 10 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

Figuur 11 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).

Figuur 12 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).

2.3.3. Bodemkundige situering

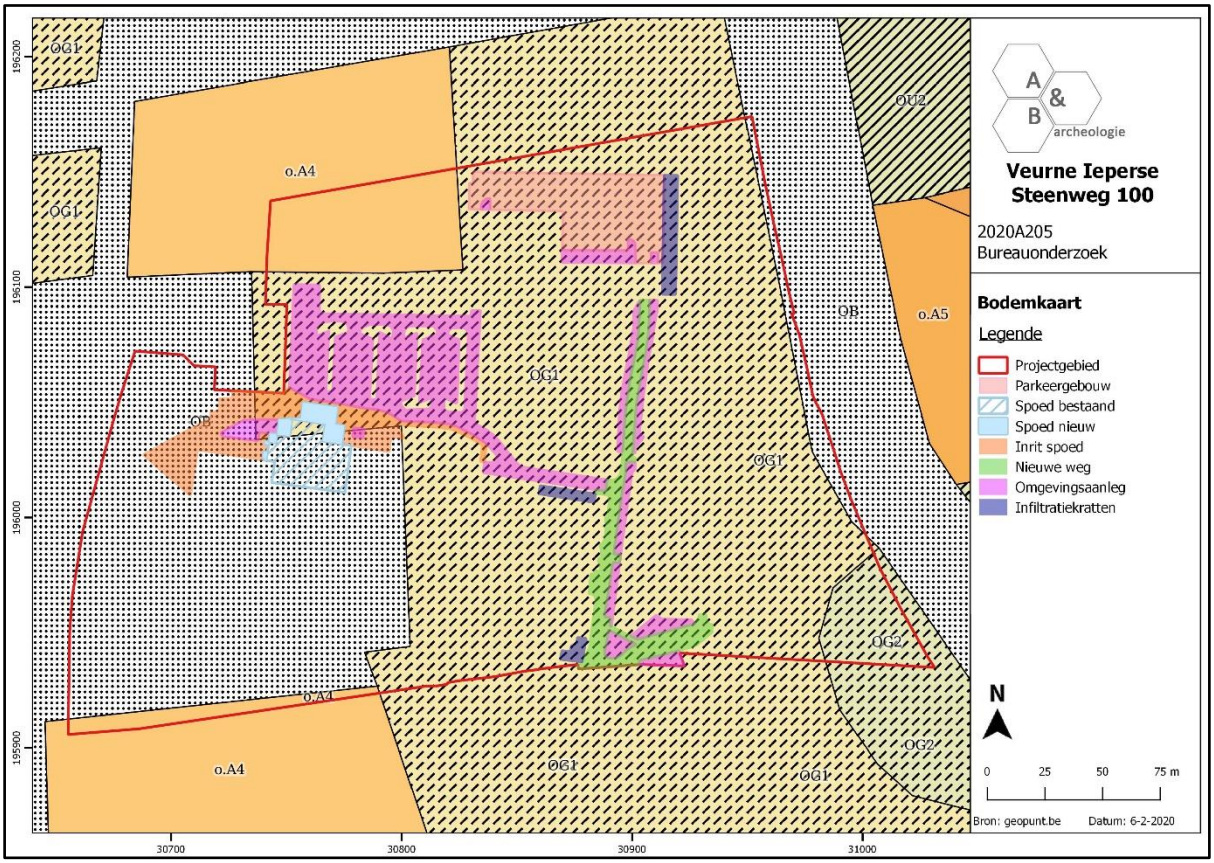
Op de bodemkaart wordt meerdere bodemsoorten aangegeven op het plangebied.

- OG 1 en OG 2: uitgebrikte gronden, resp. met licht en zwaar profiel. Dit zijn gronden waarvan het kleidek geheel of gedeeltelijk werd afgegraven voor het maken van bakstenen. Het bovenste deel van de profielen is sterk vergraven en bevat soms vreemde materialen (steengruis, as, enz.). De profielen zijn roestig gevlekt en zijn kalkhoudend.

- o.A4: kreekruggronden (Oudlandpolders). De A4 gronden nemen een grote oppervlakte in, vooral in de centrale gebieden van de kreekruggen. Het humusgehalte van de bovengrond in akkerland bedraagt ongeveer 2%. De gleyverschijnselen komen voor tot in de bouwvoor. De bovengrond is doorgaans kalkhoudend tot kalkrijk; de diepere horizonten zijn kalkrijk. De waterhuishouding is goed. Uitdrogen treedt op tijdens perioden van langdurige droogte, vooral indien grof zand aanwezig is tussen 60 en 100cm. Er is zelden wateroverlast.

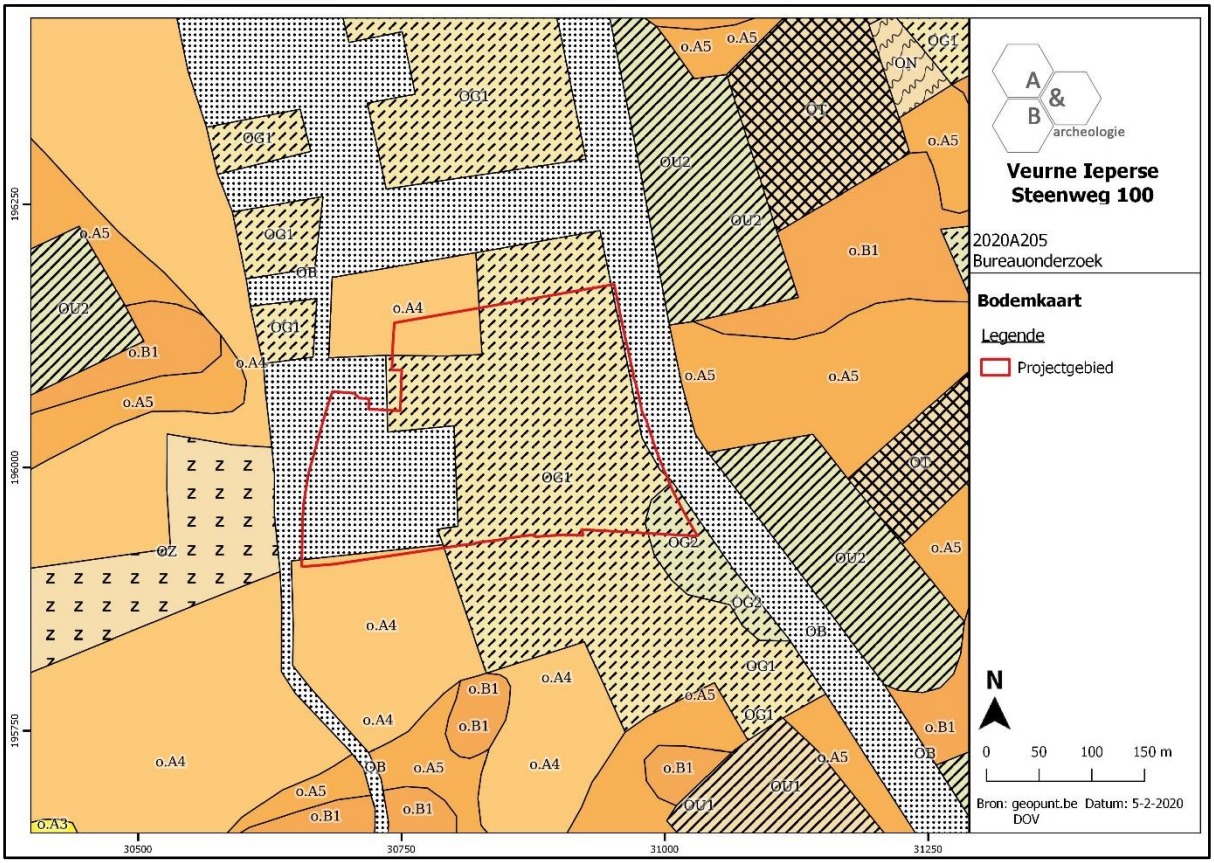
- OB: soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd (kunstmatige gronden). De bodems in de bebouwde zone (OB) zijn daar een voorbeeld van.

Het grootste deel van het terrein wordt ingenomen door uitgebrikte gronden (OG1 en OG 2). In de zuidwestelijke hoek is een bebouwde zone aanwezig (OB), in de noordwestelijke hoek is een kleine zone gekarteerd als kreekruggronden (o.A4). Dit betekent dat het grootste deel van het terrein reeds een antropogene invloed heeft ondergaan, en dat er dus al bodemverstoringen hebben plaatstgevonden. Enkel in de noordwestelijke hoek is er volgens de bodemkaart geen antropogene invloed aanwezig. Belangrijk om op te merken is dat de bodemkartering dateert van voor dat het huidige ziekenhuis werd bebouwd, waardoor de bodemverstoringen ondertussen groter zullen zijn dan tijdens de kartering in de jaren 1950-1960. Alle geplande werken situeren zich binnen de uitgebrikte gronden en de bebouwde zone.

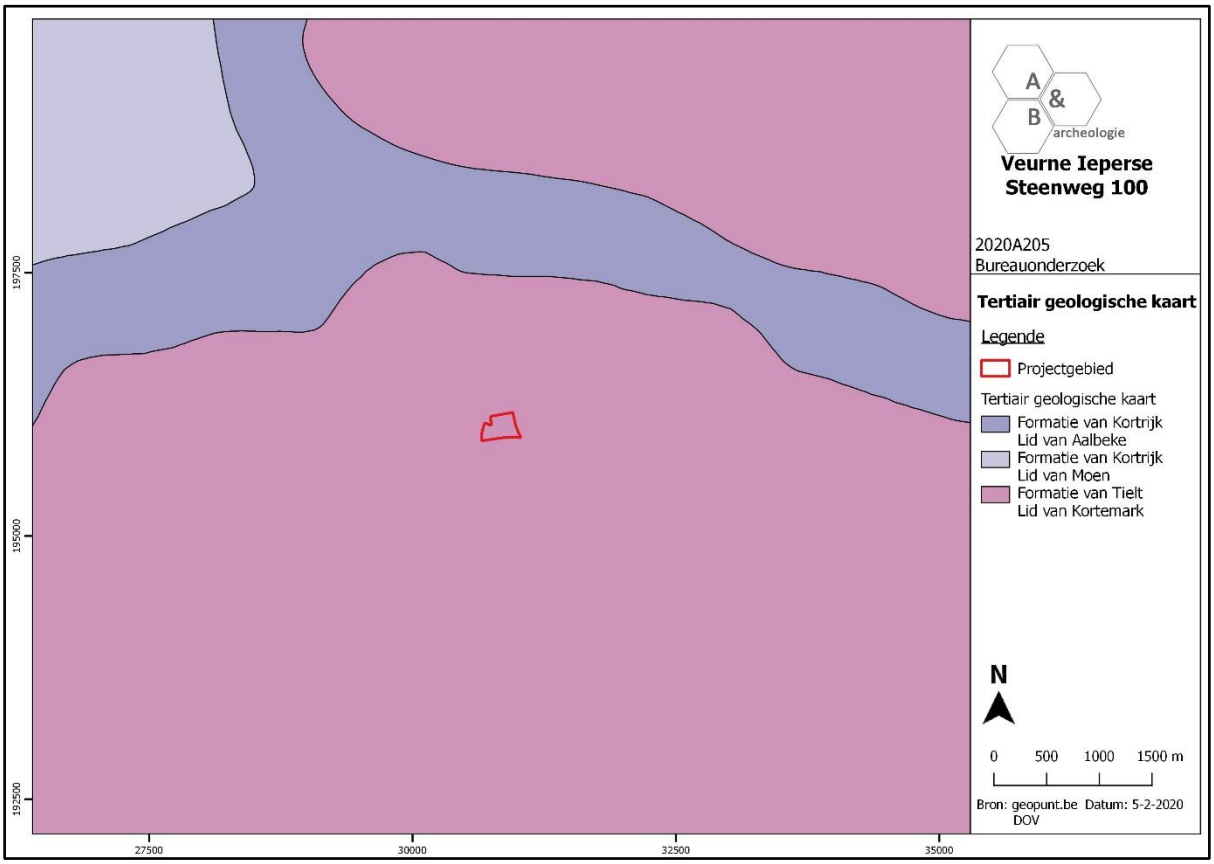

2.3.4. Geologische situering

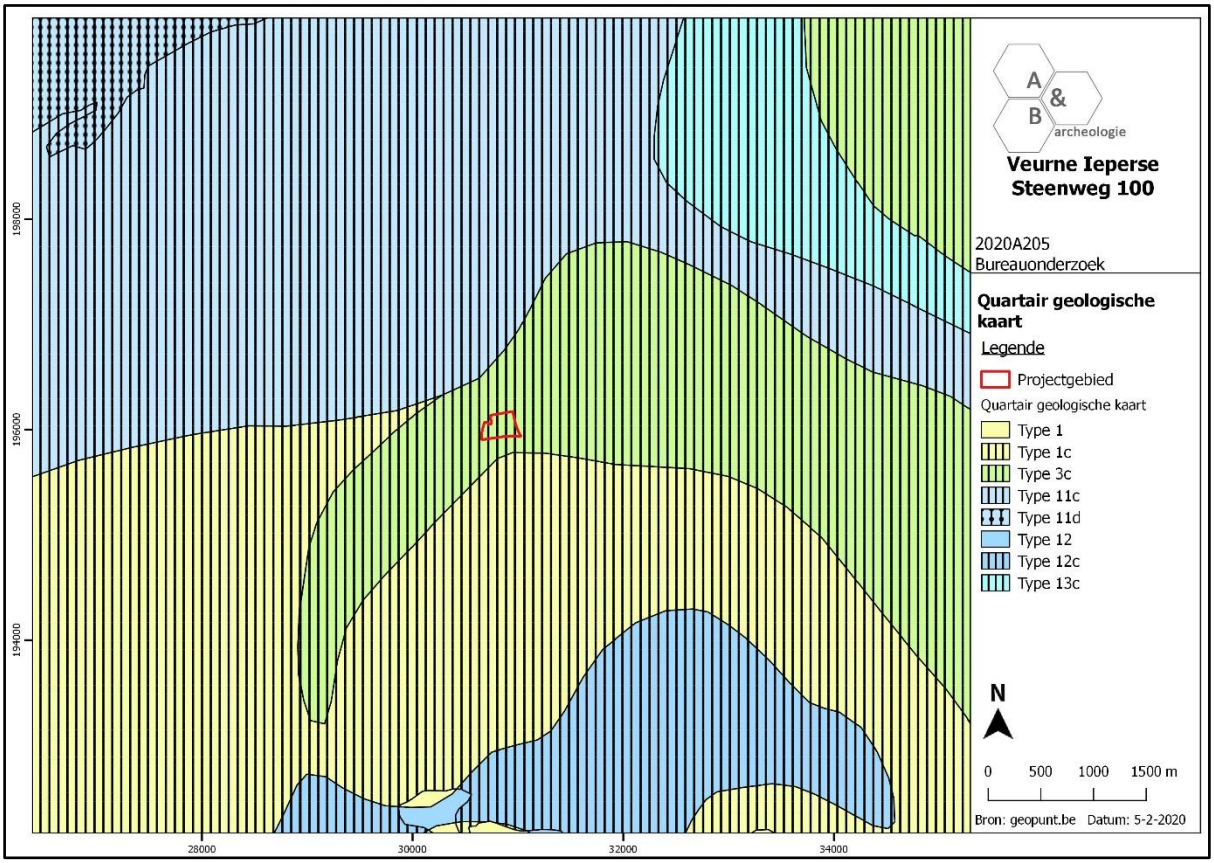
De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat voornamelijk uit de Formatie van Tielt, Lid van Kortemark: grijze tot groengrijze klei tot silt, dunne banken zand en silt. De Quartair geologische kaart geeft aan dat het plangebied bestaat uit het type 3c: Holocene en/of Tardiglaciale getijdenafzettingen (c) bovenop de Pleistocene sequentie (3). De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

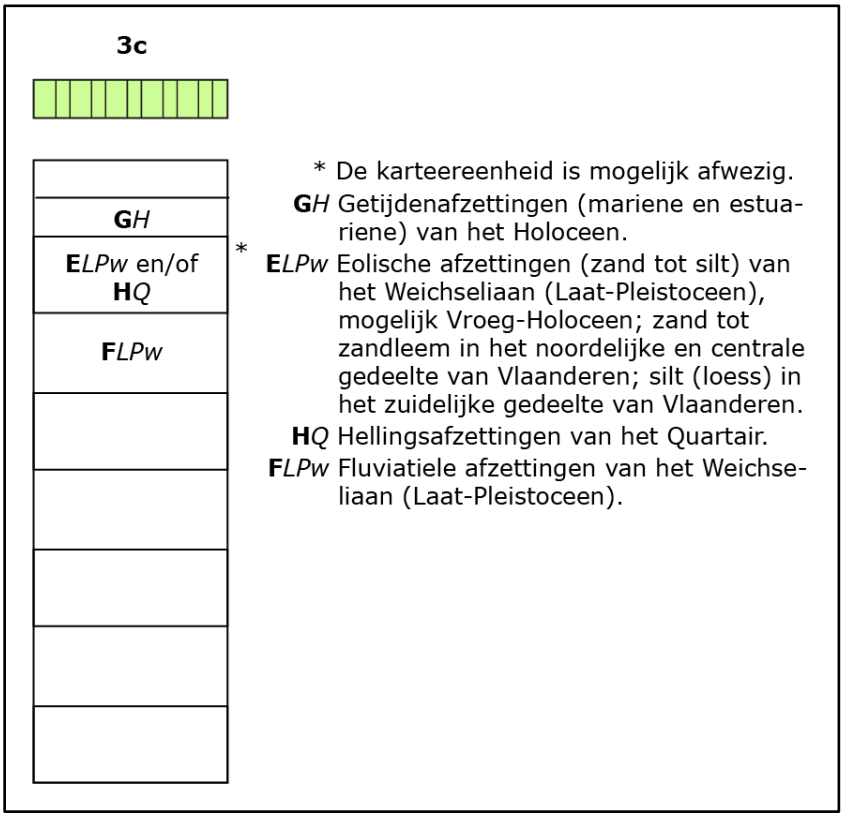
Figuur 13 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).

Figuur 14 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 15 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

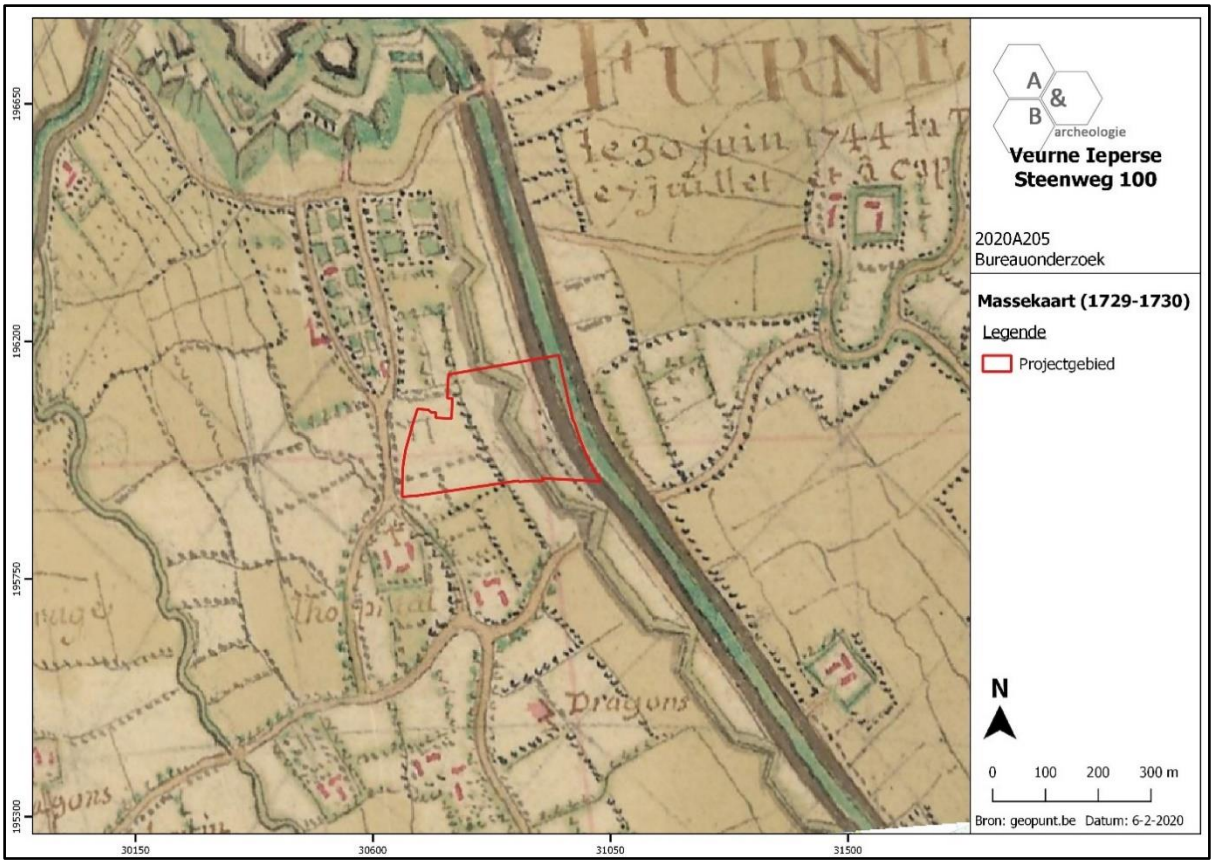

Figuur 16 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

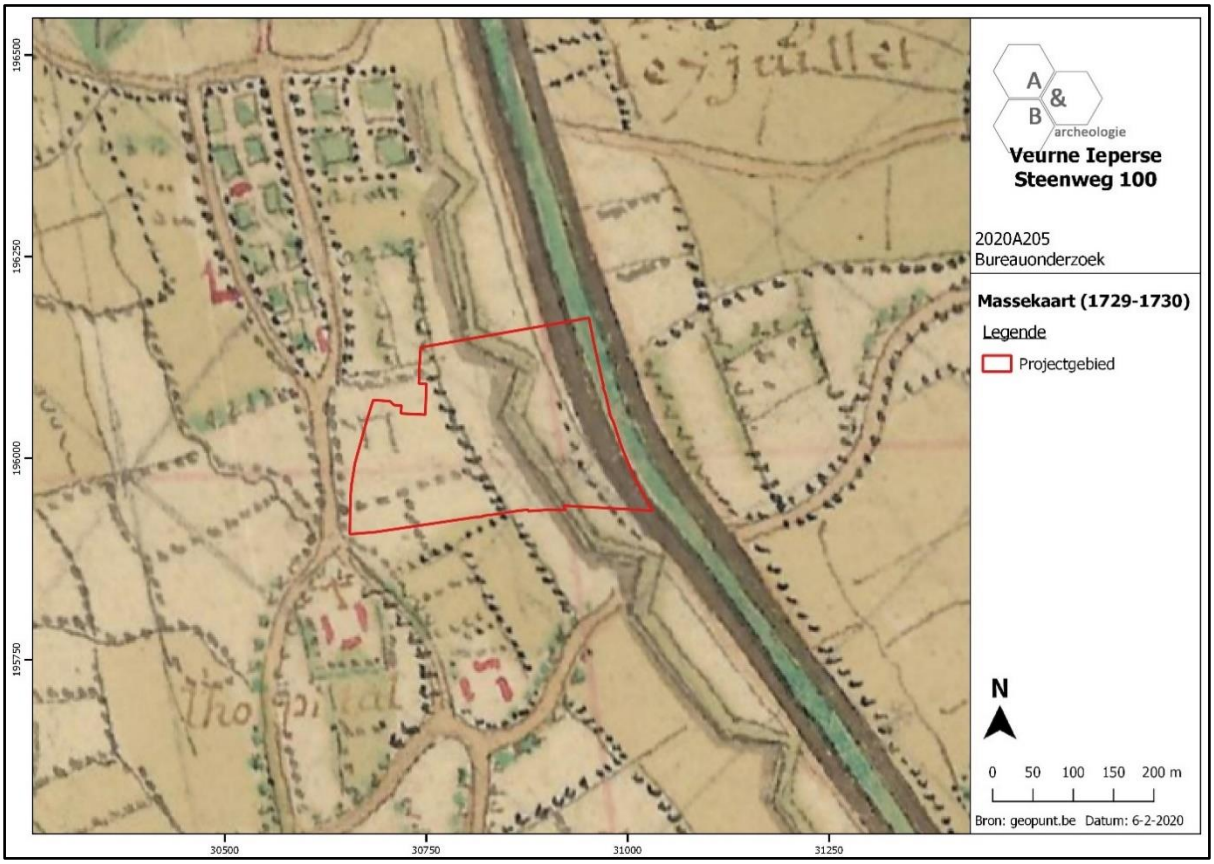
2.4. Historische situering

Hoewel er aanwijzingen zijn voor verspreide bewoning in de Romeinse periode, duikt de oudste vermelding van Veurne op in 877, in het diploma waarin Karel de Kale de bezittingen van de Sint-Bertinusabdij (Sint-Omaars) bevestigt. Deze abdij was grootgrondbezitter in Vlaanderen in de vroege middeleeuwen. De naam verwijst naar de geul - een zijtak van de Avekapellegeul - waarlangs de nederzetting ontstond. Het ontstaan van Veurne als stad ligt in de inplanting van een vluchtburcht op een verzande zijtak van de Avekapellegeul. Historisch wordt dit gekoppeld aan de, kort voor 891 opgerichte 'castella recens facta', uit de *Miracula Sancti Bertini*. Vluchtburchten, wijkplaatsen voor de plaatselijke bevolking, zijn geïnstalleerd op initiatief van de Vlaamse graaf Boudewijn II en bedoeld om aan de impact van de Noormanneninvallen te weerstaan. De sporen van deze ronde burcht (diameter: 180 m) zijn bewaard in het stratenpatroon van de binnenstad. Twee kruisende wegen deelden het areaal op. Na het wegvallen van de dreiging van de Noormannen bleef het terrein van de vluchtburcht in eerste instantie grafelijk bezit. Veurne werd dan ook kasselrijhoofdplaats, wat de organisatie van de grafelijke administratie en de inplanting van de motte van de burggraaf meebracht. Aan de burchtkapel, later de Walburgakerk, raakte al in de 11de eeuw een kapittel van seculiere kanunniken verbonden. De kerk werd in de tweede helft van de 10de eeuw door de graaf van Vlaanderen begiftigd met de relieken van Sint-Walburga en kreeg zodoende de naam van deze heilige. De stedelijke nederzetting kwam oostelijk en zuidelijk, aansluitend op de Colme, tot stand, wat ook de aanleiding vormde voor de creatie van een (Sint-Niklaas)-kerk en een markt met halle. Al in het begin van de 12de eeuw breidde de stad zich ook ten zuiden van de Colme uit. Hier ontstond de Sint-Denijsparochie. In het begin van de 13de eeuw werd het toenmalig stadsareaal versterkt met een (aarden) wal (vermoedelijk met palissade) en een gracht. Hetzelfde tracé zou tussen 1388 en 1413 voorzien worden van een stenen stadsmuur en 7 poorten. De stad krijgt zo een zeshoekige plattegrond. Naar het einde van de 16de eeuw werden vier poorten met een bastion uitgerust. Het bolwerk aan de Oostpoort, dat in 1581 is aangelegd, is groter, omdat er ook een garnizoen moest kunnen in ondergebracht worden. De stad werd tussen 1692 en 1697 uitgebouwd tot een sterke, gebastioneerde vesting. Hieraan was een beperkte militaire infrastructuur verbonden met officierenverblijven, een kazerne en een kruitmagazijn. De historische stad ontwikkelde zich niet buiten de stadsvesten. Het plangebied is op enige afstand ten zuiden van deze vesten gelegen en maakte nooit deel uit van de stadskern, wel was het gelegen tussen 2 belangrijke uitvalswegen naar het zuiden: de Ieperse Steenweg ten westen en het Lokanaal ten oosten. Voor meer concrete informatie over het plangebied kan teruggegrepen worden naar cartografische bronnen. De de Massekaart uit 1729-1730 is een relatief betrouwbare bron, maar de projectie van het plangebied op deze kaart is niet 100% accuraat. Het Lokanaal en de Ieperse Steenweg zijn duidelijk te zien. Ten westen van het kanaal is een verdedigingswerk aanwezig (gracht? dijk? beide?) die van noord naar zuid door het plangebied loopt. Het plangebied is onbebouwd. Er wordt op het plangebied een 'omgekeerde U' afgebeeld, dit duidt op een galg. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 is dit meer duidelijk te zien, hier moet zich dus de galg van Veurne hebben bevonden. Op heden is ten noorden van het plangebied nog steeds de straatnaam Galgenhoek bewaard. Het was in het verleden niet ongebruikelijk om dergelijke galgen op te stellen nabij een belangrijke invalsweg iets buiten de stad, om bezoekers te waarschuwen dat ze rekening dienden te houden met de wet en rechtspraak in de stad. Dikwijls blijven de veroordeelden enige dagen/weken hangen aan de galg als extra afschrikkingsmiddel. Op de Ferrariskaart is het plangebied verder onbebouwd, de terreinen tussen de

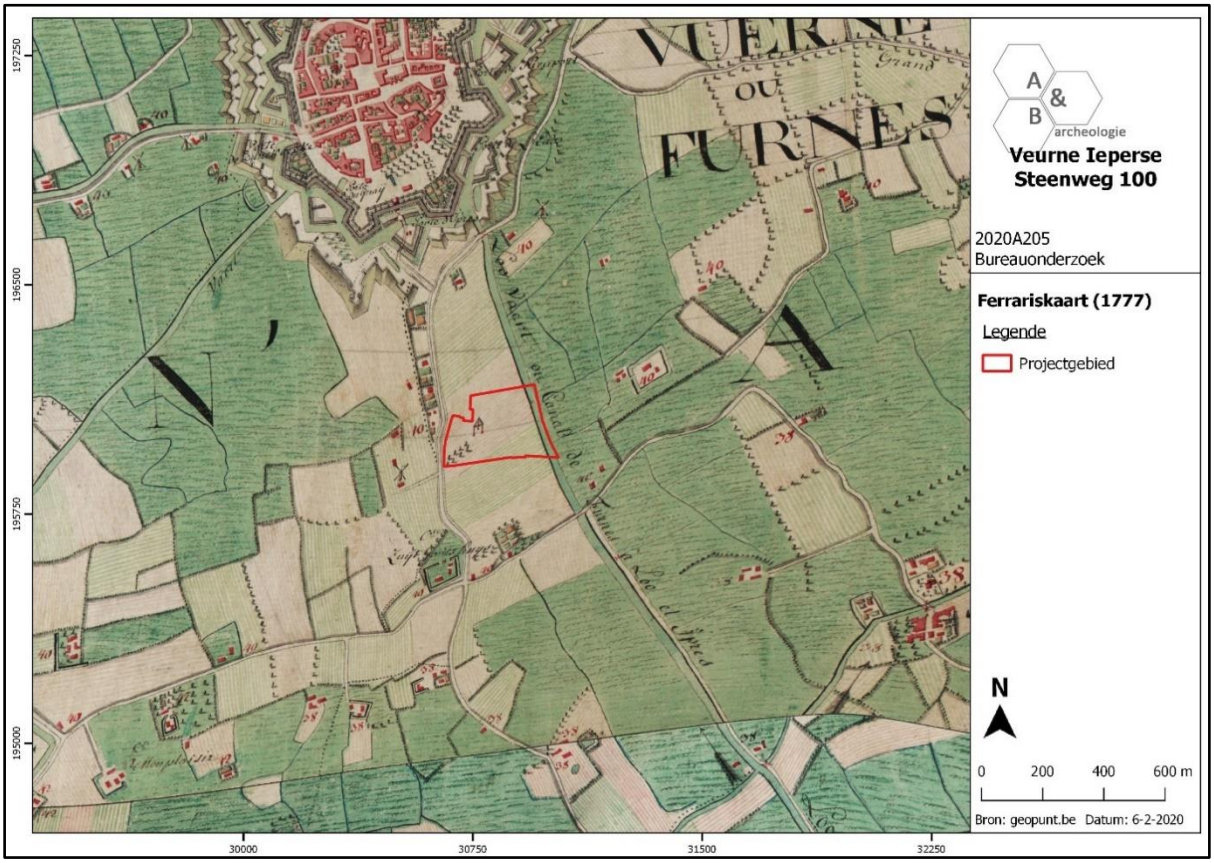
Ieperse Steenweg en het Lokanaal lijken – op de aanwezigheid van de galg na – in gebruik als landbouwgrond. Het verdedigingswerk wordt niet meer afgebeeld. Met de Franse overheersing eind 18de eeuw verdween het gebruik van galgen, deze wordt dan ook niet meer aangeduid op de kaarten van de 19de eeuw. Op de Atlas der Buurtwegen worden een aantal kleine gebouwtjes aangeduid, verspreid op het plangebied. Op de Poppkaart, en op latere kaarten, wordt ten noordwesten van het plangebied de 'Fabrike herberg' aangeduid, dit is een voormalige brouwerij en mouterij die momenteel nog steeds aanwezig is in Ieperse Steenweg 96, net buiten de grenzen van het plangebied. Op de topografische kaart van 1860 worden in de westelijke helft van het terrein enkele gebouwen weergegeven, met daarrond iets wat lijkt op een aangelegde tuin. De rest van het terrein is onbebouwd. In de oostelijke helft wordt 'Puits' vermeld, wat duidt op uitgravingen die hier dan aanwezig waren. De topografische kaarten van 1883 en 1911 tonen een gelijkaardig beeld. Op de luchtfoto van 1971 is de situatie al grondig gewijzigd. In de westelijke helft lijken al enkele ziekenhuisgebouwen aanwezig, in de westelijke helft is paardenrenbaan te zien met daarrond landbouwpercelen. De situatie wijzigt nogmaals drastisch op de luchtfoto van 1979-1990, waarop het huidige ziekenhuiscomplex al goed te herkennen is. Enkel langs de noordelijke grens blijven landbouwgronden over. Op de luchtfoto van 2000-2003 zijn o.a. enkele uitbreidingen aan de parking in het noorden op te merken. Op de luchtfoto van 2013-2015 is het parkeergebouw in het noorden in opbouw, er vinden op dat moment ook grondverstorende werken plaats op de huidige schapenweide en nabij de helihaven.

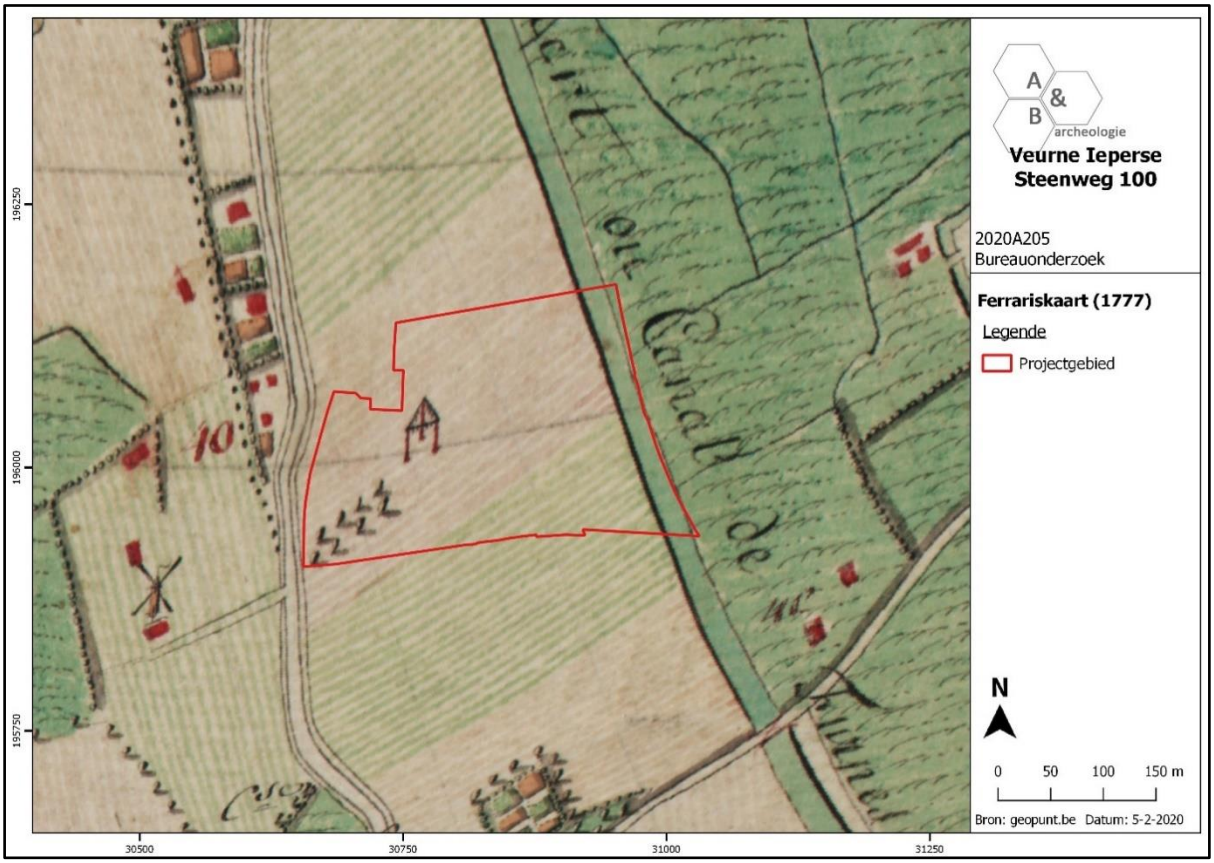
Figuur 17 Benaderende aanduiding van het plangebied op de Massekaart (1729-1730) (bron: geopunt.be).

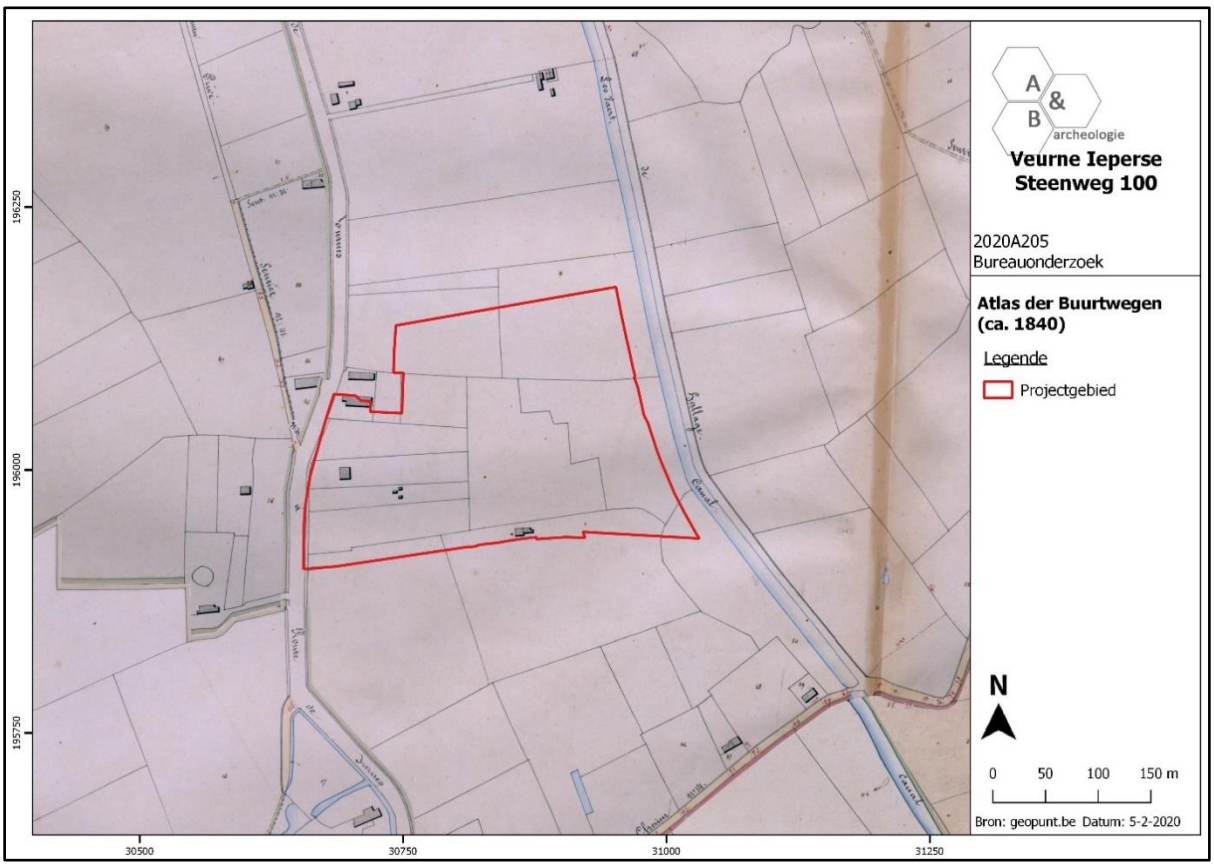
Figuur 18 Benaderende aanduiding van het plangebied op de Massekaart, detail (1729-1730) (bron: geopunt.be).

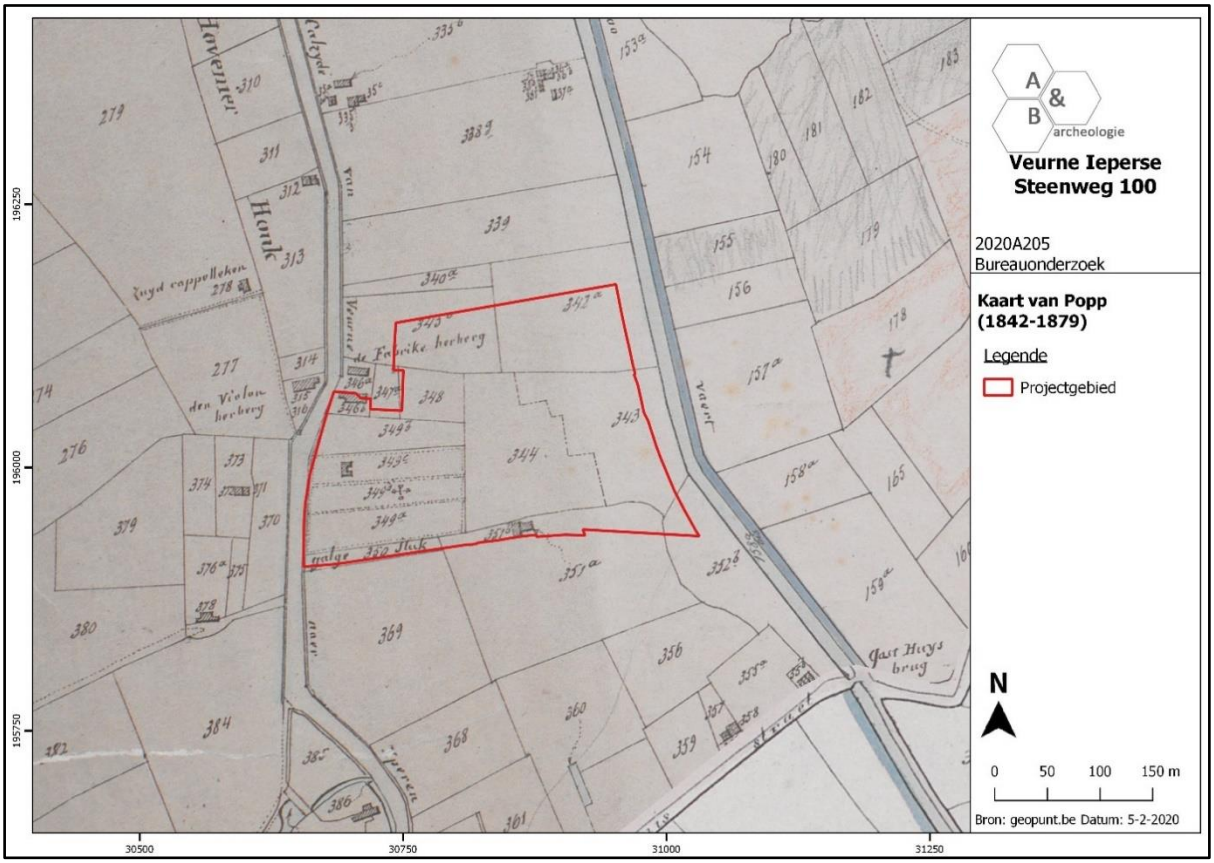
Figuur 19 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

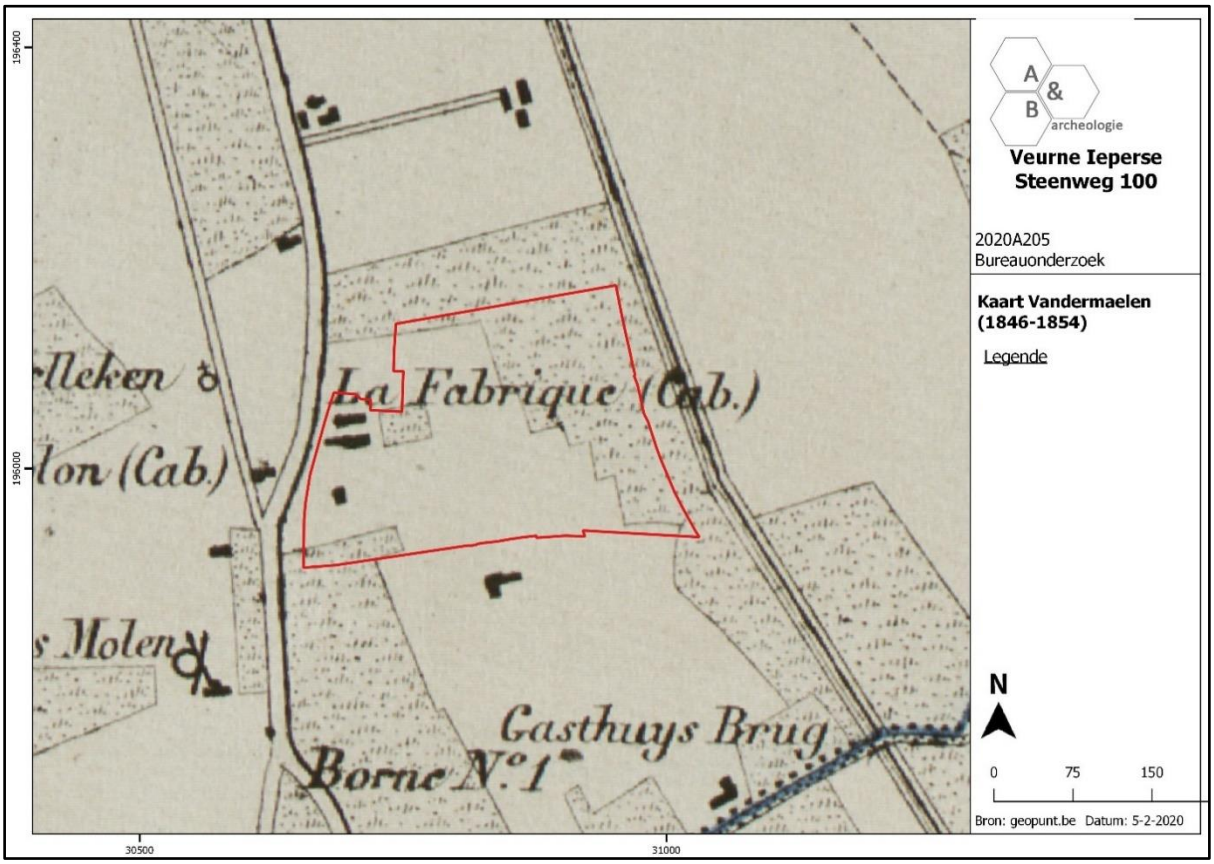
Figuur 20 Uitsnede uit de Ferrariskaart, detail, met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

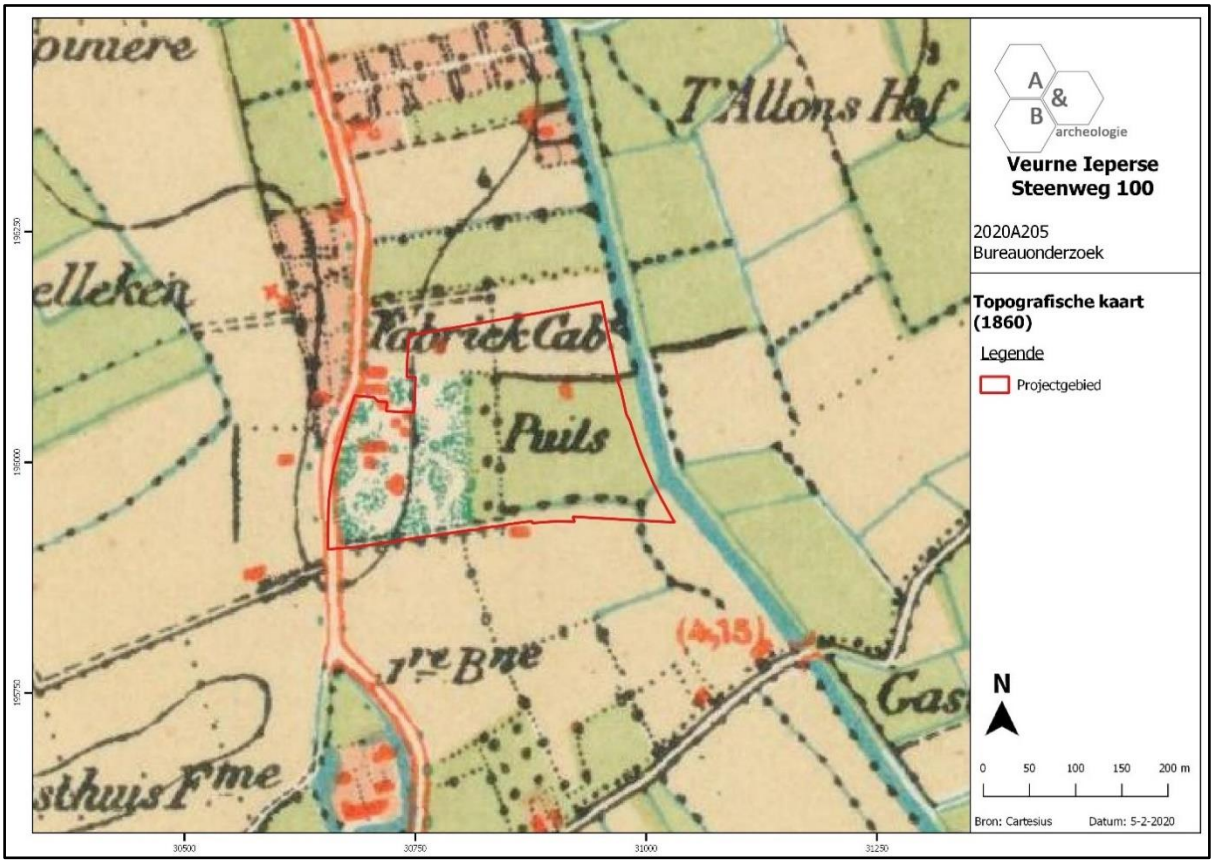
Figuur 21 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

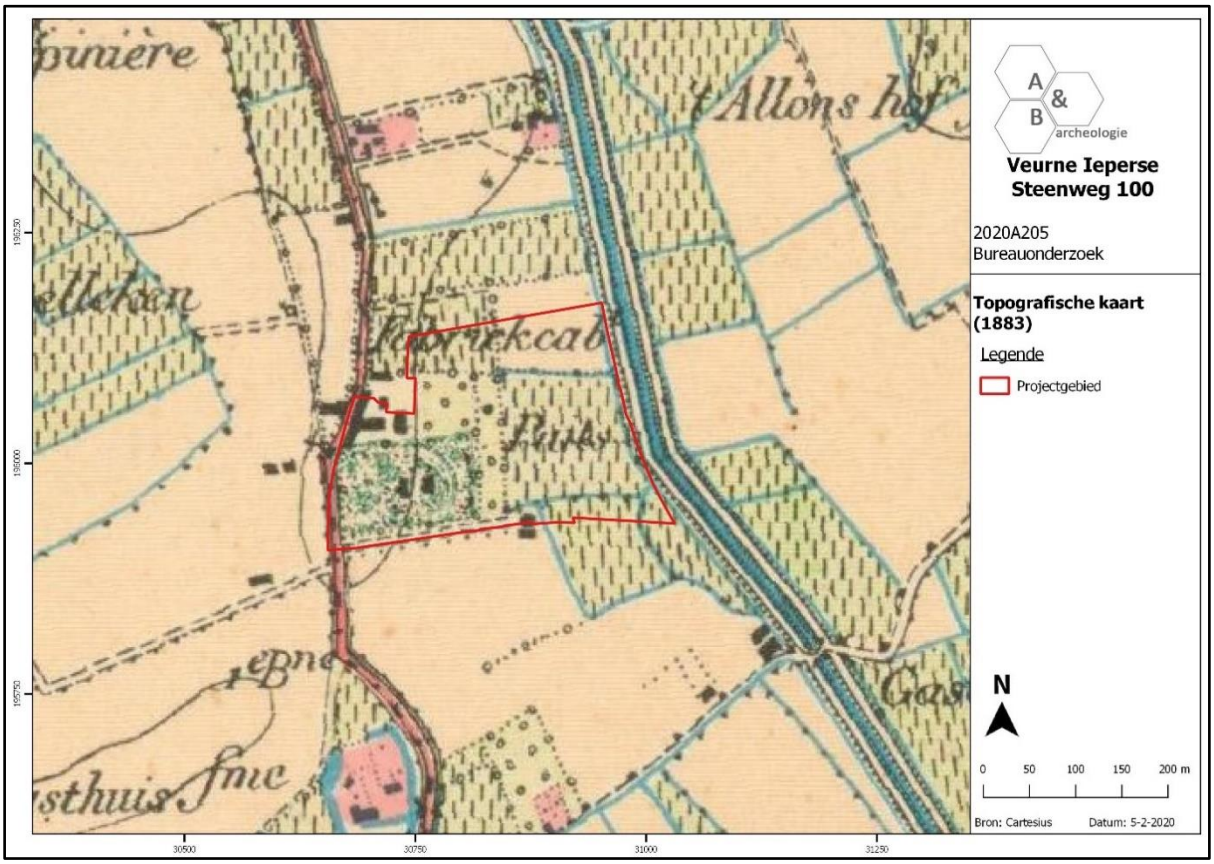
Figuur 22 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be).

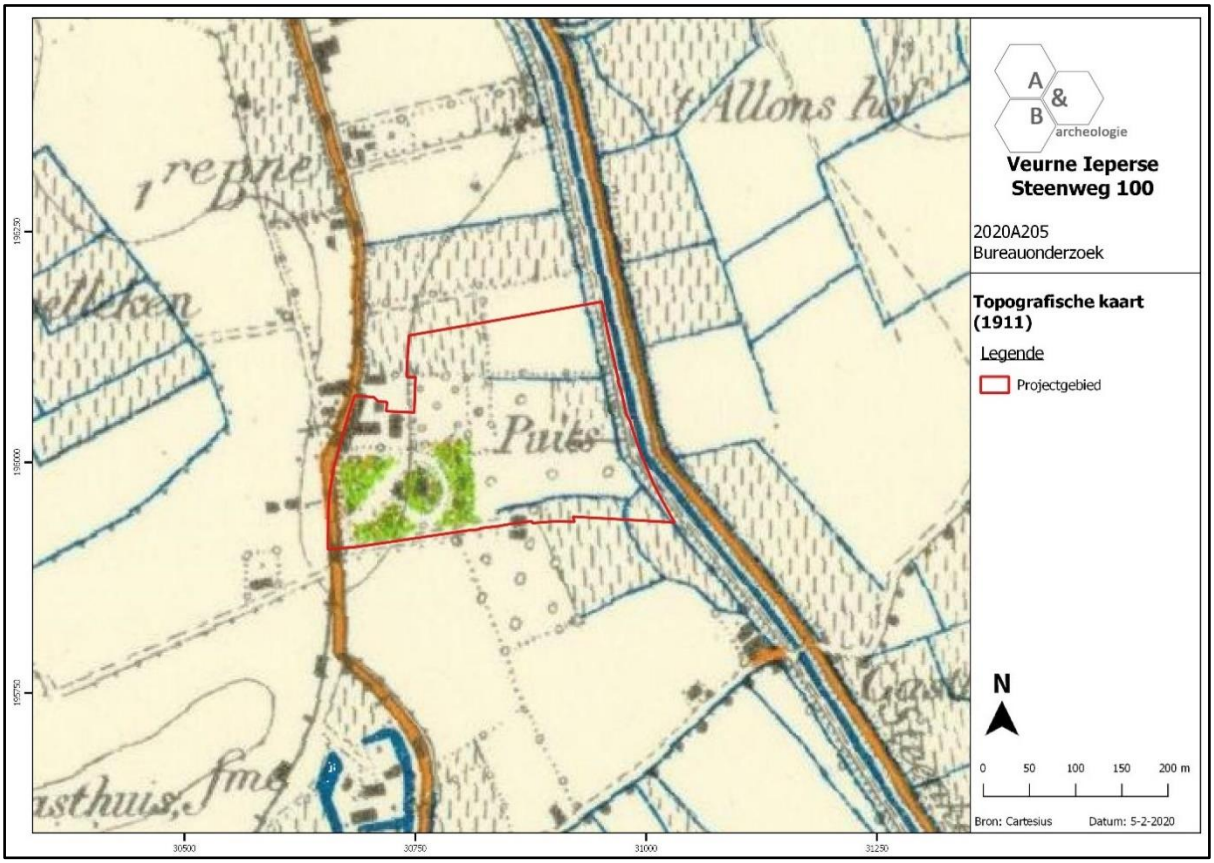
Figuur 23 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).

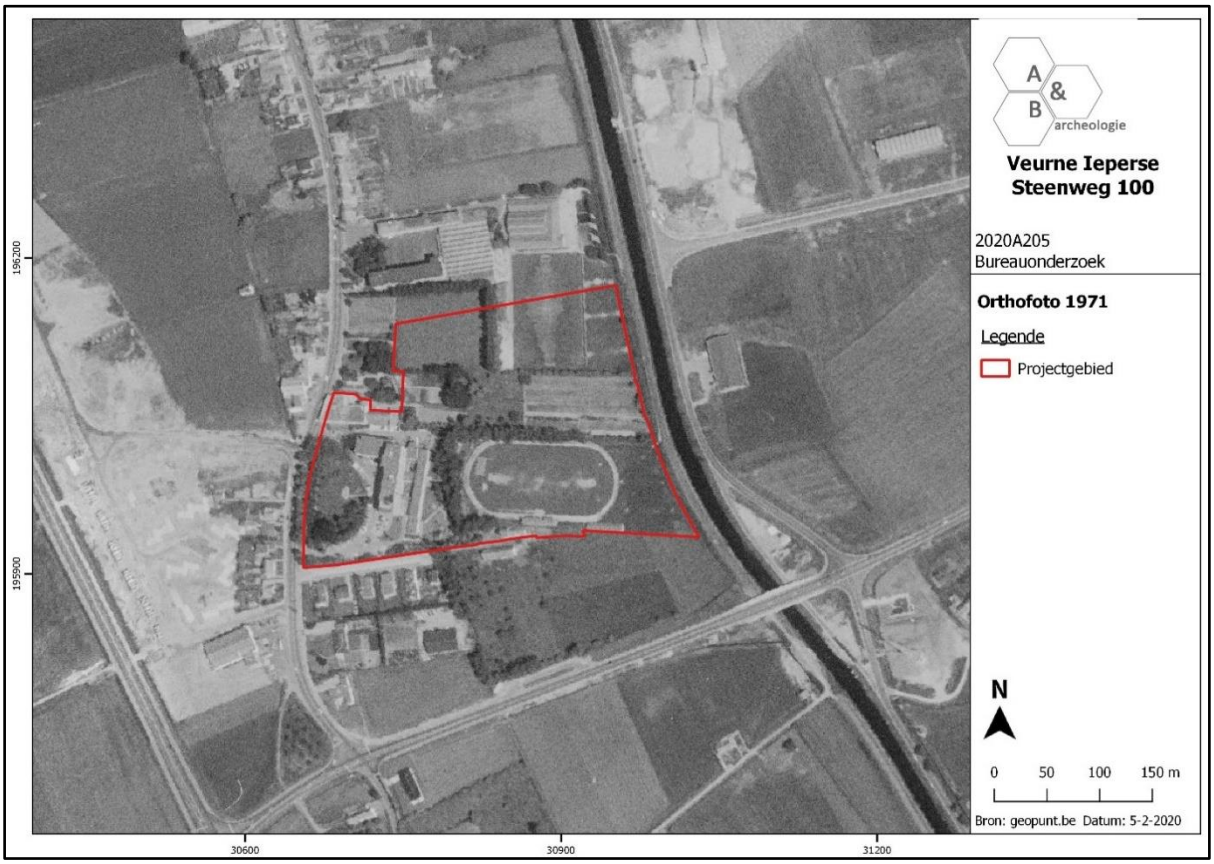
Figuur 24 Uitsnede uit de topografische kaart van 1860 (bron: cartesius.be en NGI).

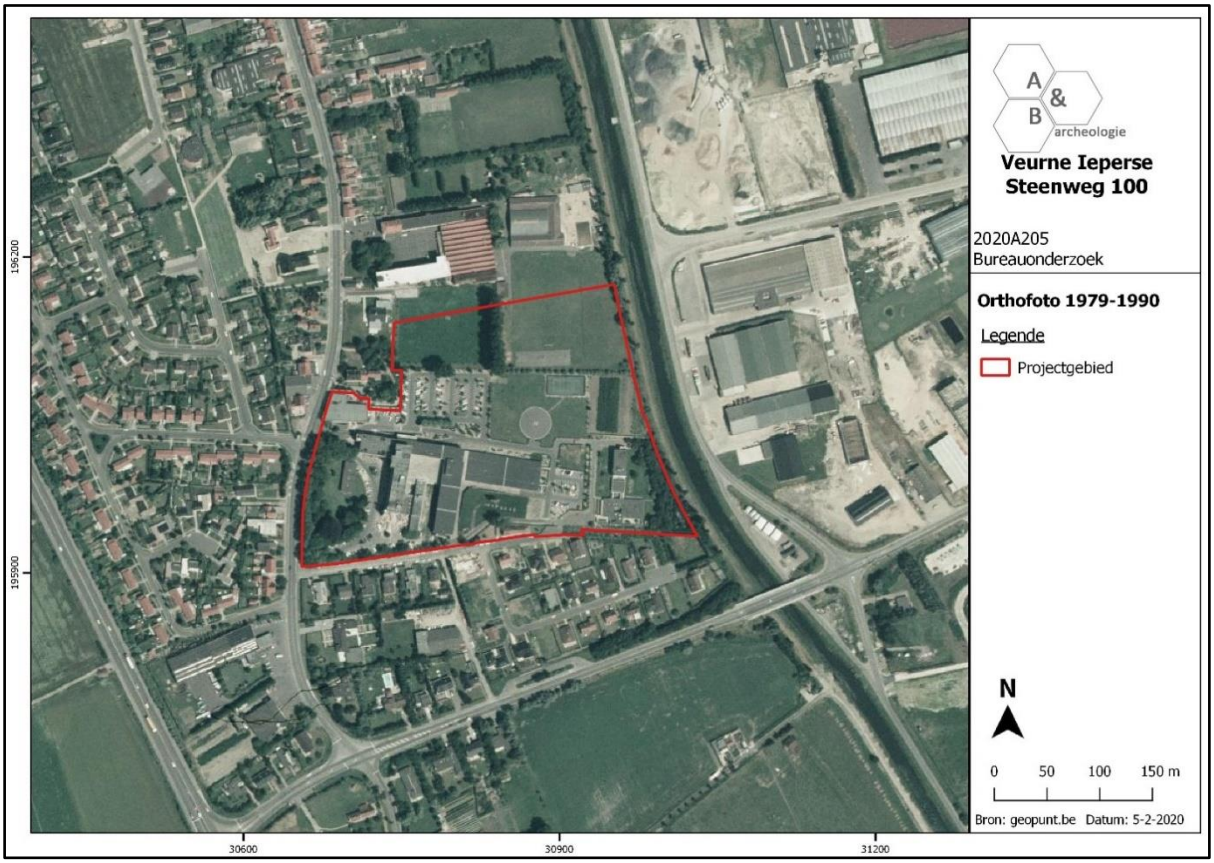
Figuur 25 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883 (bron: cartesius.be en NGI).

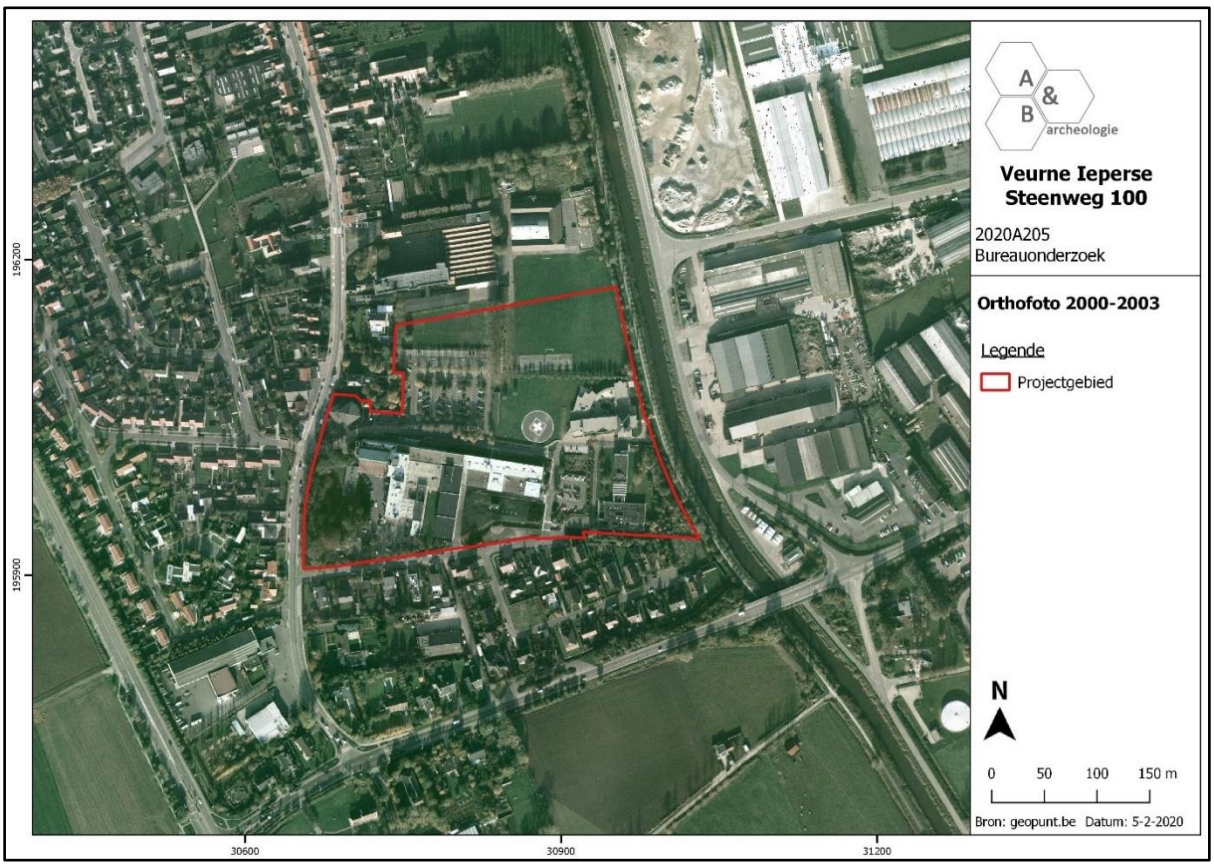
Figuur 26 Uitsnede uit de topografische kaart van 1911 (bron: cartesius.be en NGI).

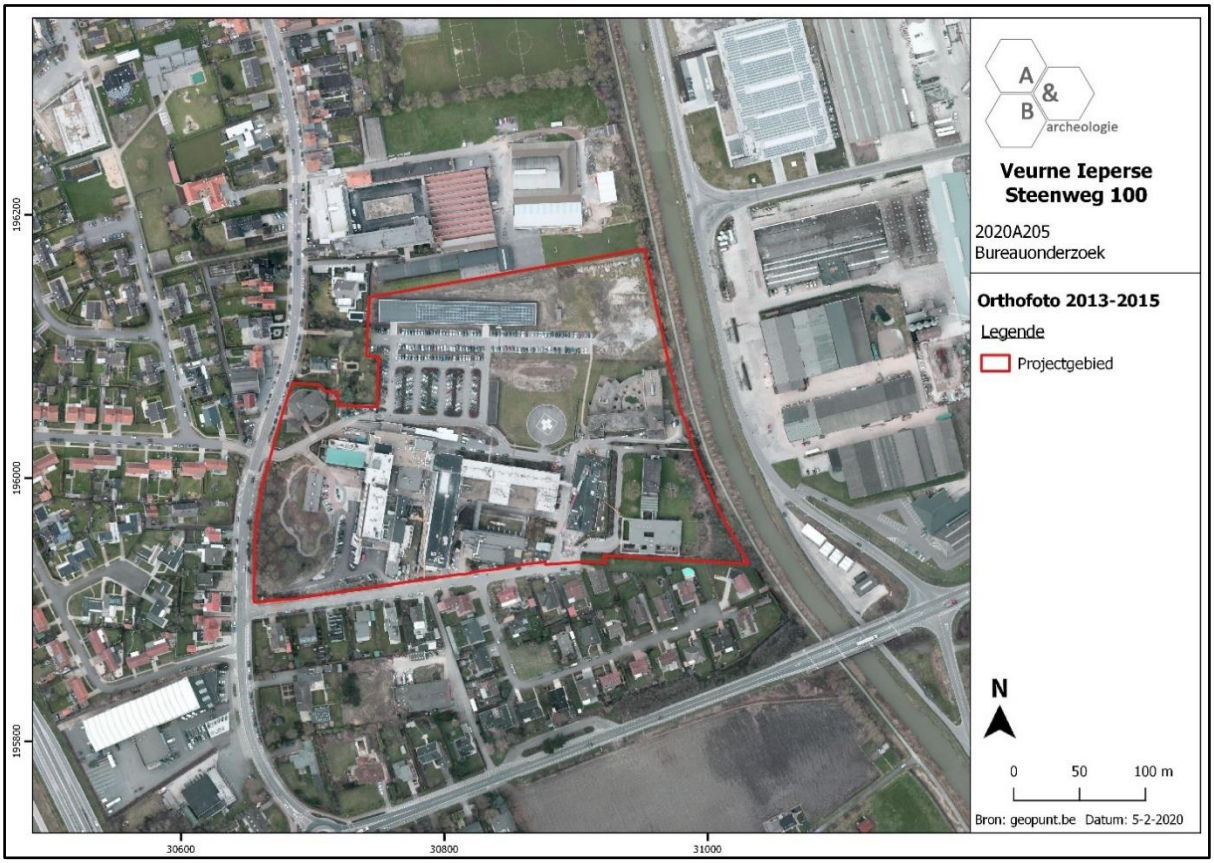
Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

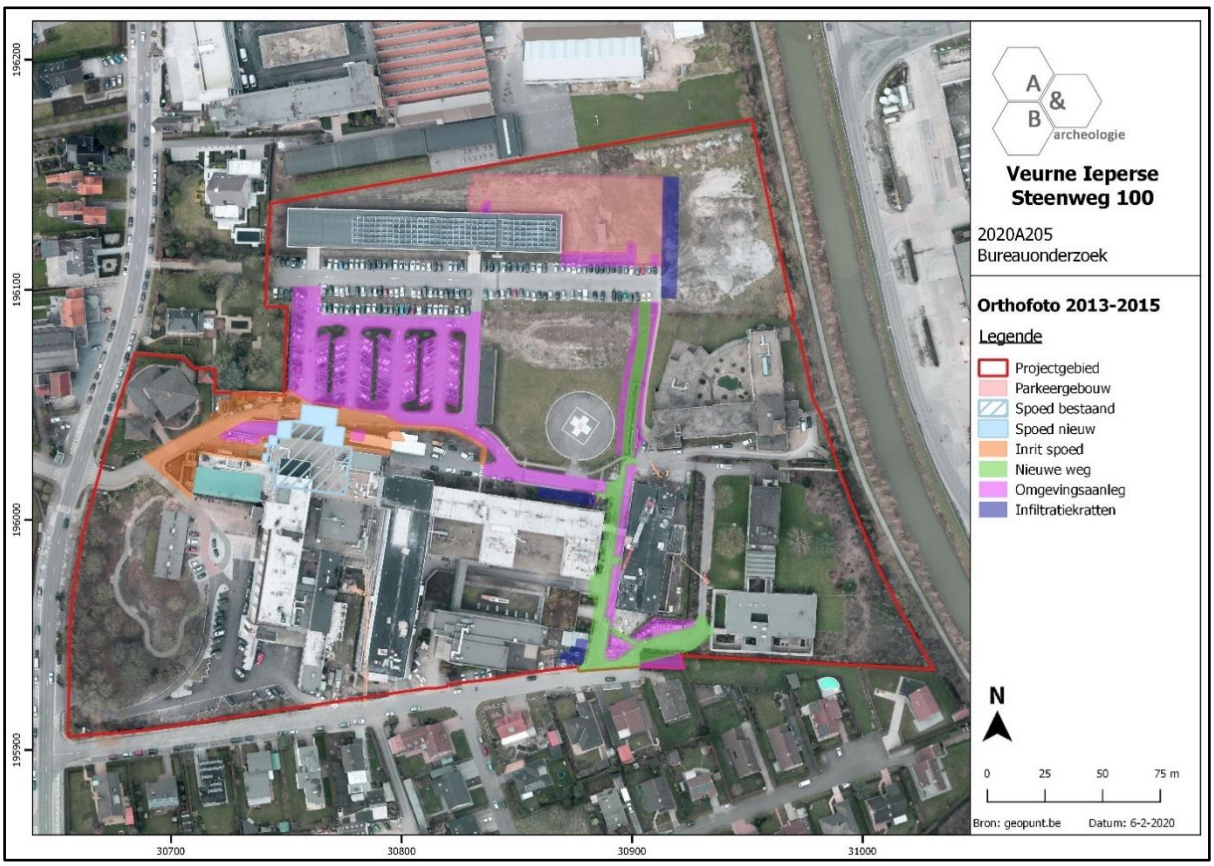
Figuur 28 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 29 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

Figuur 30 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2013-2015 (bron: geopunt.be).

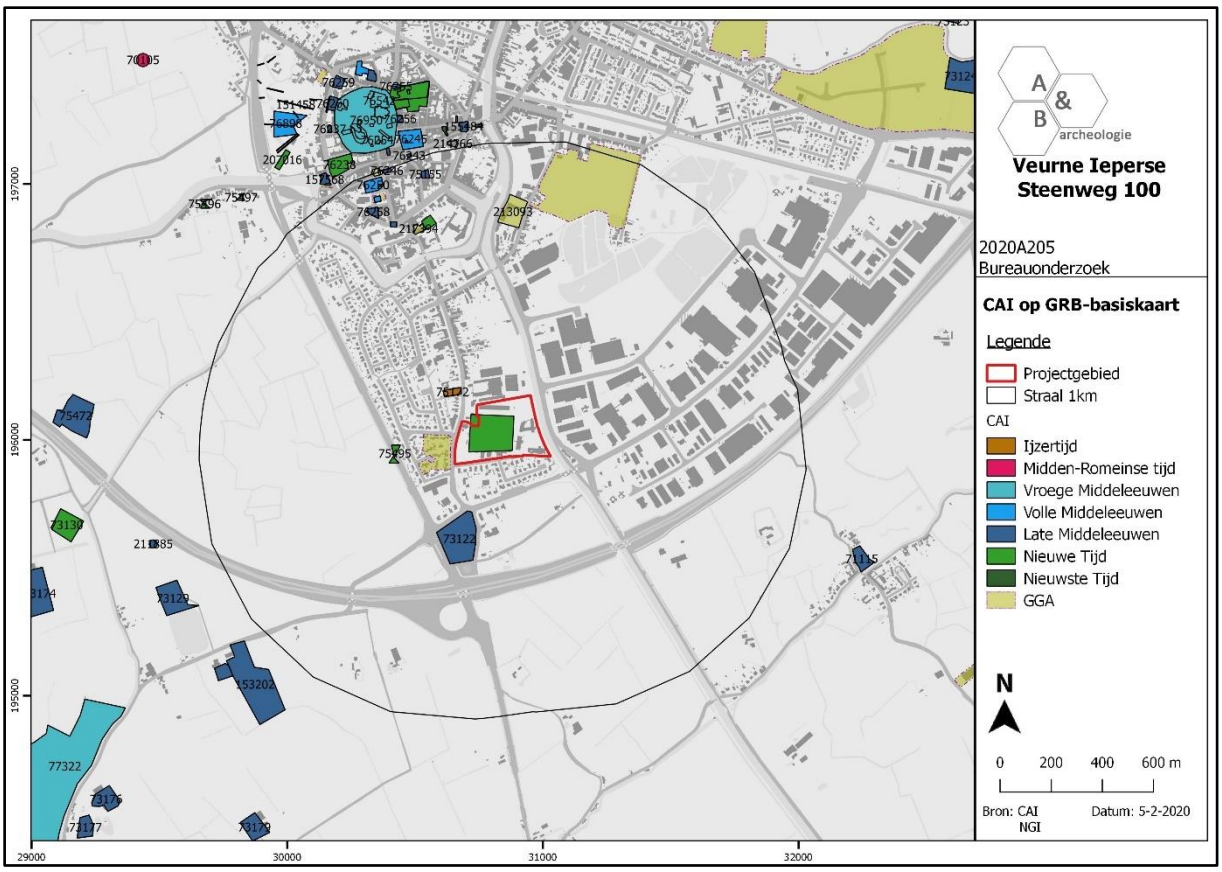

Figuur 31 Geplande werken geprojecteerd op de luchtfoto van 2013-2015 (bron: geopunt.be en initiatiefne).

2.5. Archeologische situering

Op de Centrale Archeologische Inventaris worden een aantal sites aangegeven nabij het plangebied. Ook centraal op het plangebied is een site aangeduid, CAI Locatie 221118, dit betreft de aanduiding van de galg die op de Masse- en Ferrariskaart te zien is. Bijkomend vermeldt de CAI dat op dergelijke galgenvelden eveneens begravingen kunnen verwacht worden. Iets ten noordwesten van het plangebied werd bij een werfcontrole in 1986 een zoutwinningssite aangesneden (CAI Locatie 75172) die werd gedateerd in de late ijzertijd. De zoutwinningssite werd aangelegd in het waddenlandschap aan een vertakking van de Avekapellegeul. De zoutkeet was van de geul afgesloten door een dam versterkt met ingeheide palen. Na het verlaten werd de panne met stookafval en technisch aardewerk volgestort. Mogelijk was het areaal ook de verblijfplaats van de zoutzieders. Nog nabij het plangebied zijn 2 indicatoren gekend: de Gasthuysmolen ten westen (CAI Locatie 75495) die op de Ferrariskaart wordt afgebeeld, en het Zuidgasthuis ten zuidwesten (CAI Locatie 73122), een laatmiddeleeuwse site met walgracht die voor het eerst wordt vermeld in 1425. Het huidige boerenhuis dateert van de tweede helft 18de eeuw.

Naar het noorden op zijn binnen en net buiten de stadsomwalling van Veurne meerdere sites gekend; deze staan in verband met de stadsontwikkeling van Veurne en zijn weinig relevant voor het plangebied.

Figuur 32 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Het plangebied was steeds gelegen op enige afstand ten zuiden van de stadskern van Veurne, in een eerder landelijke omgeving tussen 2 belangrijke zuidelijke uitvalswegen van de stad: de Ieperse Steenweg ten westen en het Lokanaal (gegraven in de 12de eeuw) ten oosten. Op de Massekaart uit 1729-1730 wordt er ten westen van het kanaal een verdedigingswerk afgebeeld (gracht? dijk? beide?) die van noord naar zuid door het plangebied loopt. Het plangebied zelf is op die kaart onbebouwd. Er wordt op het plangebied een 'omgekeerde U' afgebeeld, dit duidt op een galg. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 is dit meer duidelijk te zien, hier moet zich dus de galg van Veurne hebben bevonden. Het was in het verleden niet ongebruikelijk om dergelijke galgen op te stellen nabij een belangrijke invalsweg iets buiten de stad, om bezoekers te waarschuwen dat ze rekening dienden te houden met de wet en rechtspraak in de stad. Op de Ferrariskaart is het plangebied verder onbebouwd, de terreinen tussen de Ieperse Steenweg en het Lokanaal lijken – op de aanwezigheid van de galg na – in gebruik als landbouwgrond. Het verdedigingswerk wordt niet meer afgebeeld. De galg wordt niet meer aangeduid op de kaarten van de 19de eeuw. Op de Atlas der Buurtwegen worden een aantal kleine gebouwtjes aangeduid, verspreid op het plangebied. Op de topografische kaart van 1860 worden in de westelijke helft van het terrein enkele gebouwen weergegeven, met daarrond iets wat lijkt op een aangelegde tuin. De rest van het terrein is onbebouwd. In de oostelijke helft wordt 'Puits' vermeld, wat duidt op uitgravingen die hier dan aanwezig waren. De topografische kaarten van 1883 en 1911 tonen een gelijkaardig beeld. Op de luchtfoto van 1971 is de situatie al grondig gewijzigd. In de westelijke helft lijken al enkele ziekenhuisgebouwen aanwezig, in de westelijke helft is paardenrenbaan te zien met daarrond landbouwpercelen. De situatie wijzigt nogmaals drastisch op de luchtfoto van 1979-1990, waarop het huidige ziekenhuiscomplex al goed te herkennen is. Enkel langs de noordelijke grens blijven landbouwgronden over. Op de luchtfoto van 2000-2003 zijn o.a. enkele uitbreidingen aan de parking in het noorden op te merken. Op de luchtfoto van 2013-2015 is het parkeergebouw in het noorden in opbouw, er vinden op dat moment ook grondverstorende werken plaats op de huidige schapenweide en nabij de helihaven.

- De stad Veurne ligt in de kustvlakte, in de polders. De aanzet tot ontwikkeling komt er na de post-Romeinse overstromingen, op een verzande zijtak van de Avekapellegeul. In de eerste eeuwen van onze jaartelling en in de vroege middeleeuwen was dit een zeer dynamische omgeving, een slikken- en schorrengebied met een grote mariene invloed. Door menselijk ingrijpen (o.a. inpolderingen, aanleg van dijken) werd in de loop van de middeleeuwen een meer stabiel landschap gecreëerd. Het plangebied is gelegen in dergelijke eertijds dynamische omgeving. Nabij het plangebied zijn geen natuurlijke waterlopen gelegen. Op het algemene digitale hoogtemodel is het plangebied te situeren in een vlakke, laaggelegen omgeving waarbij de hogere ligging van de stadskern van Veurne goed opvalt. Wordt er meer gedetailleerd gekeken naar het digitale hoogtemodel, dan is op siteniveau een heel geaccidenteerd terrein zichtbaar ten gevolge van de huidige bebouwing en inrichting als ziekenhuissite. In de zuidoostelijke hoek komen zowel de hoogste (meer dan +5m TAW) als laagste (minder dan +2m TAW) maaiveldwaardes voor. De rest van het terrein kent

minder opvallende hoogteverschillen, maar de schommelende waarden tussen +4,20m TAW en +3,50m TAW tonen aan dat de ontwikkeling als ziekenhuis een grote invloed heeft gehad op het maaiveld.

- Het grootste deel van het terrein wordt ingenomen door uitgebrikte gronden (OG1 en OG 2). In de zuidwestelijke hoek is een bebouwde zone aanwezig (OB), in de noordwestelijke hoek is een kleine zone gekarteerd als kreekruggronden (o.A4). Dit betekent dat het grootste deel van het terrein reeds een antropogene invloed heeft ondergaan, en dat er dus al bodemverstoringen hebben plaatstgevonden. Enkel in de noordwestelijke hoek is er volgens de bodemkaart geen antropogene invloed aanwezig. Belangrijk om op te merken is dat de bodemkartering dateert van voor dat het huidige ziekenhuis werd bebouwd, waardoor de bodemverstoringen ondertussen groter zullen zijn dan tijdens de kartering in de jaren 1950-1960. Alle geplande werken situeren zich binnen de uitgebrikte gronden en de bebouwde zone.

- Er vond nabij het plangebied tot op heden nog maar 1 archeologisch onderzoek plaats. Iets ten noordwesten van het plangebied werd bij een werfcontrole in 1986 een zoutwinningssite aangesneden die werd gedateerd in de late ijzertijd. De zoutwinningssite werd aangelegd in het waddenlandschap aan een vertakking van de Avekapellegeul. De zoutkeet was van de geul afgesloten door een dam versterkt met ingeheide palen. Na het verlaten werd de panne met stookafval en technisch aardewerk volgestort. Mogelijk was het areaal ook de verblijfplaats van de zoutzieders.

- Hoewel er niet ver van het terrein een zoutwinningssite uit de late ijzertijd werd vastgesteld, er op het plangebied een galg aanwezig was (en mogelijk ook begravingen), de site begrensd wordt door een weg en een kanaal met een middeleeuwse oorsprong en er volgens de Massekaart een verdedigingswerk langs dit kanaal aanwezig was op het terrein, wordt aan het plangebied een lage archeologische verwachting gegeven. Afgaande op de topografische kaarten van tweede helft van de 19de eeuw, waren er op de westelijke helft van het terrein op dat moment uitgravingen aanwezig. Dit wordt bevestigd door de bodemkaart, die deze zone karteert als uitgebrikte gronden. De lokale topografie is door de inrichting als ziekenhuissite volledig gewijzigd, met hoogteverschillen van meer dan 3m tot gevolg. In het noordelijke deel vonden bij de werken aan het parkeergebouw rond 2015 grootschalige grondwerken plaats, die ongetwijfeld voor een bodemverstoring in deze zone gezorgd hebben. Al deze zaken (uitgebrikte gronden, inrichting als ziekenhuissite, gewijzigde topografie met grote hoogteverschillen, grondwerken rond 2015) hebben er met grote waarschijnlijkheid voor gezorgd dat eventuele archeologische resten binnen de grenzen van het plangebied niet meer aanwezig zullen zijn.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

De werken hebben betrekking op slechts enkele delen van het plangebied, en betreffen:

- Aanleg nieuwe gelijkvloerse parking: bodemingreep van 80cm onder maaiveld, oppervlakte ca. 2115m²;

- (Her)aanleg interne weg: grotendeels reeds bestaande weg, bodemingreep van 80cm onder maaiveld, ter hoogte van de helihaven bodemingreep van 150cm om op hetzelfde niveau als de helihaven te komen, gezamenlijke oppervlakte ca. 1285m²;
- Heraanleg toplaag verharding: bodemingreep van 10cm onder maaiveld, geen bijkomende bodemverstoring dan de reeds bestaande omdat enkel de toplaag wordt vervangen, gezamenlijke oppervlakte ca. 4535m²;
- Heraanleg inrit naar de spoedafdeling: bodemingreep van 80cm onder maaiveld, oppervlakte ca. 1650m²;
- Bestaande spoedafdeling: interne aanpassingen in het gebouw, oppervlakte ca. 810m²;
- Uitbreiding bestaande spoedafdeling: bodemingreep tot 2m onder maaiveld, oppervlakte ca. 240m²;
- Aanleg infiltratiekratten: bodemingreep tot 2m onder maaiveld, 3 verspreid gelegen zones met oppervlaktes van 305m², 90m² en 65m²

Het grootste deel van de geplande werken vindt plaats op zones die momenteel al verhard zijn en die aansluiten aan de ziekenhuisgebouwen. Enkel de aanleg van de nieuwe parking, het plaatsen van de noordelijke infiltratiekratten en een deel van de aan te leggen interne weg komt in onverharde grond te liggen, deze werken hebben een gezamenlijke oppervlakte van ca. 2700m².

Het plangebied kent een lage archeologische verwachting. Ook op de zone waar de nieuwe parking komt te liggen hebben in het verleden grondverstoringen plaatsgevonden, waardoor de kans op het aantreffen van een intacte archeologische site zo goed als onbestaande is. Een verder vooronderzoek op het plangebied wordt bijgevolg niet geadviseerd.

3.3. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Het plangebied was steeds gelegen op enige afstand ten zuiden van de stadskern van Veurne, in een eerder landelijke omgeving tussen 2 belangrijke zuidelijke uitvalswegen van de stad: de Ieperse Steenweg ten westen en het Lokanaal (gegraven in de 12de eeuw) ten oosten. Op de Massekaart uit 1729-1730 wordt er ten westen van het kanaal een verdedigingswerk afgebeeld (gracht? dijk? beide?) die van noord naar zuid door het plangebied loopt. Het plangebied zelf is op die kaart onbebouwd. Er wordt op het plangebied een ‘omgekeerde U’ afgebeeld, dit duidt op een galg. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 is dit meer duidelijk te zien, hier moet zich dus de galg van Veurne hebben bevonden. Op de Ferrariskaart is het plangebied verder onbebouwd, de terreinen tussen de Ieperse Steenweg en het Lokanaal lijken – op de aanwezigheid van de galg na – in gebruik als landbouwgrond. Het verdedigingswerk wordt niet meer afgebeeld. De galg wordt niet meer aangeduid op de kaarten van de 19de eeuw. Op de Atlas der Buurtwegen worden een aantal kleine gebouwtjes aangeduid, verspreid op het plangebied. Op de topografische kaart van 1860 worden in de westelijke helft van het terrein enkele gebouwen weergegeven, met daarrond iets wat lijkt op een aangelegde tuin. De rest van het terrein is onbebouwd. In de oostelijke helft wordt ‘Puits’ vermeld, wat duidt op uitgravingen die hier dan aanwezig waren. De topografische kaarten van 1883 en 1911

tonen een gelijkaardig beeld. Op de luchtfoto van 1971 is de situatie al grondig gewijzigd. In de westelijke helft lijken al enkele ziekenhuisgebouwen aanwezig, in de westelijke helft is paardenrenbaan te zien met daarrond landbouwpercelen. De situatie wijzigt nogmaals drastisch op de luchtfoto van 1979-1990, waarop het huidige ziekenhuiscomplex al goed te herkennen is. Enkel langs de noordelijke grens blijven landbouwgronden over. Op de luchtfoto van 2000-2003 zijn o.a. enkele uitbreidingen aan de parking in het noorden op te merken. Op de luchtfoto van 2013-2015 is het parkeergebouw in het noorden in opbouw, er vinden op dat moment ook grondverstorende werken plaats op de huidige schapenweide en nabij de helihaven. Er vond nog geen archeologisch onderzoek plaats op het plangebied.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Afgaande op de topografische kaarten van tweede helft van de 19de eeuw, waren er op de westelijke helft van het terrein op dat moment uitgravingen aanwezig. Dit wordt bevestigd door de bodemkaart, die deze zone karteert als uitgebrikte gronden. De lokale topografie is door de inrichting als ziekenhuissite volledig gewijzigd, met hoogteverschillen van meer dan 3m tot gevolg. In het noordelijke deel vonden bij de werken aan het parkeergebouw rond 2015 grootschalige grondwerken plaats, die ongetwijfeld voor een bodemverstoring in deze zone gezorgd hebben. Al deze zaken (uitgebrikte gronden, inrichting als ziekenhuissite, gewijzigde topografie met grote hoogteverschillen, grondwerken rond 2015) hebben er met grote waarschijnlijkheid voor gezorgd dat eventuele archeologische resten binnen de grenzen van het plangebied niet meer aanwezig zullen zijn.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Niet van toepassing.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

Het grootste deel van de geplande werken vindt plaats op zones die momenteel al verhard zijn en die aansluiten aan de ziekenhuisgebouwen. Enkel de aanleg van de nieuwe parking, het plaatsen van de noordelijke infiltratiekratten en een deel van de aan te leggen interne weg komt in onverharde grond te liggen, deze werken hebben een gezamenlijke oppervlakte van ca. 2700m².

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

Het is onwaarschijnlijk dat er nog een archeologische site bewaard is op het plangebied.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Niet van toepassing.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan het Algemeen Ziekenhuis West gelegen aan de Ieperse Steenweg 100 te Veurne (provincie West-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied, waarbij de totale oppervlakte van de bodemingrepen meer dan 5000m² bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied, ca. 66 345m² groot, heeft een onregelmatige vorm en is te situeren ten oosten van de Ieperse Steenweg, ten noorden van de Klinieklaan en ten westen van het Lokanaal. Op het plangebied is het Algemeen Ziekenhuis West gelegen. Ook enkele aanpalende zorgcentra ten westen en ten oosten behoren tot het plangebied. Het terrein is grotendeels bebouwd en verhard, met ertussen in enkele groenzones en met meerdere hoogteverschillen. Het ziekenhuis is te bereiken vanuit het westen (Ieperse Steenweg) en vanuit het zuiden (Klinieklaan). De ziekenhuisgebouwen concentreren zich in het zuidelijke deel van het plangebied, in het noordelijke deel is een openluchtparking, een parkeergebouw en een helihaven aanwezig. Rond het ziekenhuis lopen meerdere wegen voor interne circulatie en zijn enkele groenzones aanwezig, rond de helihaven is een grasveld gelegen. Daarnaast lopen er over het terrein diverse nutsleidingen en -voorzieningen. Het noordoostelijke gedeelte is in gebruik als schapenweide.

Het plangebied was steeds gelegen op enige afstand ten zuiden van de stadskern van Veurne, in een eerder landelijke omgeving tussen 2 belangrijke zuidelijke uitvalswegen van de stad: de Ieperse Steenweg ten westen en het Lokanaal (gegraven in de 12de eeuw) ten oosten. Op de Massekaart uit 1729-1730 wordt er ten westen van het kanaal een verdedigingswerk afgebeeld (gracht? dijk? beide?) die van noord naar zuid door het plangebied loopt. Het plangebied zelf is op die kaart onbebouwd. Er wordt op het plangebied een ‘omgekeerde U’ afgebeeld, dit duidt op een galg. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 is dit meer duidelijk te zien, hier moet zich dus de galg van Veurne hebben bevonden. Het was in het verleden niet ongebruikelijk om dergelijke galgen op te stellen nabij een belangrijke invalsweg iets buiten de stad, om bezoekers te waarschuwen dat ze rekening dienden te houden met de wet en rechtspraak in de stad. Op de Ferrariskaart is het plangebied verder onbebouwd, de terreinen tussen de Ieperse Steenweg en het Lokanaal lijken – op de aanwezigheid van de galg na – in gebruik als landbouwgrond. Het verdedigingswerk wordt niet meer afgebeeld. De galg wordt niet meer aangeduid op de kaarten van de 19de eeuw. Op de Atlas der Buurtwegen worden een aantal kleine gebouwtjes aangeduid, verspreid op het plangebied. Op de topografische kaart van 1860 worden in de westelijke helft van het terrein enkele gebouwen weergegeven, met daarrond iets wat lijkt op een aangelegde tuin. De rest van het terrein is onbebouwd. In de oostelijke helft wordt ‘Puits’ vermeld, wat duidt op uitgravingen die hier dan aanwezig waren. De topografische kaarten van 1883 en 1911 tonen een gelijkaardig beeld. Op de luchtfoto van 1971 is de situatie al grondig gewijzigd. In de westelijke helft lijken al enkele ziekenhuisgebouwen aanwezig, in de westelijke helft is paardenrenbaan te zien met daarrond landbouwpercelen. De situatie wijzigt nogmaals drastisch op de luchtfoto van 1979-1990, waarop het huidige ziekenhuiscomplex al goed te herkennen is. Enkel langs de noordelijke grens blijven landbouwgronden over. Op de luchtfoto van 2000-2003 zijn o.a. enkele uitbreidingen aan de parking in het noorden op te merken. Op de

luchtfoto van 2013-2015 is het parkeergebouw in het noorden in opbouw, er vinden op dat moment ook grondverstorende werken plaats op de huidige schapenweide en nabij de helihaven.

De stad Veurne ligt in de kustvlakte, in de polders. De aanzet tot ontwikkeling komt er na de post-Romeinse overstromingen, op een verzande zijtak van de Avekapellegeul. In de eerste eeuwen van onze jaartelling en in de vroege middeleeuwen was dit een zeer dynamische omgeving, een slikken- en schorrengebied met een grote mariene invloed. Door menselijk ingrijpen (o.a. inpolderingen, aanleg van dijken) werd in de loop van de middeleeuwen een meer stabiel landschap gecreëerd. Het plangebied is gelegen in dergelijke eertijds dynamische omgeving. Nabij het plangebied zijn geen natuurlijke waterlopen gelegen. Op het algemene digitale hoogtemodel is het plangebied te situeren in een vlakke, laaggelegen omgeving waarbij de hogere ligging van de stadskern van Veurne goed opvalt. Wordt er meer gedetailleerd gekeken naar het digitale hoogtemodel, dan is op siteniveau een heel geaccidenteerd terrein zichtbaar ten gevolge van de huidige bebouwing en inrichting als ziekenhuissite. In de zuidoostelijke hoek komen zowel de hoogste (meer dan +5m TAW) als laagste (minder dan +2m TAW) maaiveldwaardes voor. De rest van het terrein kent minder opvallende hoogteverschillen, maar de schommelende waarden tussen +4,20m TAW en +3,50m TAW tonen aan dat de ontwikkeling als ziekenhuis een grote invloed heeft gehad op het maaiveld.

Het grootste deel van het terrein wordt ingenomen door uitgebrikte gronden (OG1 en OG 2). In de zuidwestelijke hoek is een bebouwde zone aanwezig (OB), in de noordwestelijke hoek is een kleine zone gekarteerd als kreekruggronden (o.A4). Dit betekent dat het grootste deel van het terrein reeds een antropogene invloed heeft ondergaan, en dat er dus al bodemverstoringen hebben plaatstgevonden. Enkel in de noordwestelijke hoek is er volgens de bodemkaart geen antropogene invloed aanwezig. Belangrijk om op te merken is dat de bodemkartering dateert van voor dat het huidige ziekenhuis werd bebouwd, waardoor de bodemverstoringen ondertussen groter zullen zijn dan tijdens de kartering in de jaren 1950-1960. Alle geplande werken situeren zich binnen de uitgebrikte gronden en de bebouwde zone.

Er vond nabij het plangebied tot op heden nog maar 1 archeologisch onderzoek plaats. Iets ten noordwesten van het plangebied werd bij een werfcontrole in 1986 een zoutwinningssite aangesneden die werd gedateerd in de late ijzertijd. De zoutwinningssite werd aangelegd in het waddenlandschap aan een vertakking van de Avekapellegeul. De zoutkeet was van de geul afgesloten door een dam versterkt met ingeheide palen. Na het verlaten werd de panne met stookafval en technisch aardewerk volgestort. Mogelijk was het areaal ook de verblijfplaats van de zoutzieders.

Hoewel er niet ver van het terrein een zoutwinningssite uit de late ijzertijd werd vastgesteld, er op het plangebied een galg aanwezig was (en mogelijk ook begravingen), de site begrensd wordt door een weg en een kanaal met een middeleeuwse oorsprong en er volgens de Massekaart een verdedigingswerk langs dit kanaal aanwezig was op het terrein, wordt aan het plangebied een lage archeologische verwachting gegeven. Afgaande op de topografische kaarten van tweede helft van de 19de eeuw, waren er op de westelijke helft van het terrein op dat moment uitgravingen aanwezig. Dit wordt bevestigd door de bodemkaart, die deze zone karteert als uitgebrikte gronden. De lokale topografie is door de inrichting als ziekenhuissite volledig gewijzigd, met hoogteverschillen van meer dan 3m tot gevolg. In het noordelijke deel vonden bij de werken aan

het parkeergebouw rond 2015 grootschalige grondwerken plaats, die ongetwijfeld voor een bodemverstoring in deze zone gezorgd hebben. Al deze zaken (uitgebrikte gronden, inrichting als ziekenhuissite, gewijzigde topografie met grote hoogteverschillen, grondwerken rond 2015) hebben er met grote waarschijnlijkheid voor gezorgd dat eventuele archeologische resten binnen de grenzen van het plangebied niet meer aanwezig zullen zijn.

De werken hebben betrekking op slechts enkele delen van het plangebied, en betreffen:

- Aanleg nieuwe gelijkvloerse parking: bodemingreep van 80cm onder maaiveld, oppervlakte ca. 2115m²;
- (Her)aanleg interne weg: grotendeels reeds bestaande weg, bodemingreep van 80cm onder maaiveld, ter hoogte van de helihaven bodemingreep van 150cm om op hetzelfde niveau als de helihaven te komen, gezamenlijke oppervlakte ca. 1285m²;
- Heraanleg toplaag verharding: bodemingreep van 10cm onder maaiveld, geen bijkomende bodemverstoring dan de reeds bestaande omdat enkel de toplaag wordt vervangen, gezamenlijke oppervlakte ca. 4535m²;
- Heraanleg inrit naar de spoedafdeling: bodemingreep van 80cm onder maaiveld, oppervlakte ca. 1650m²;
- Bestaande spoedafdeling: interne aanpassingen in het gebouw, oppervlakte ca. 810m²;
- Uitbreiding bestaande spoedafdeling: bodemingreep tot 2m onder maaiveld, oppervlakte ca. 240m²;
- Aanleg infiltratiekratten: bodemingreep tot 2m onder maaiveld, 3 verspreid gelegen zones met oppervlaktes van 305m², 90m² en 65m²

Het grootste deel van de geplande werken vindt plaats op zones die momenteel al verhard zijn en die aansluiten aan de ziekenhuisgebouwen. Enkel de aanleg van de nieuwe parking, het plaatsen van de noordelijke infiltratiekratten en een deel van de aan te leggen interne weg komt in onverharde grond te liggen, deze werken hebben een gezamenlijke oppervlakte van ca. 2700m².

Het plangebied kent een lage archeologische verwachting. Ook op de zone waar de nieuwe parking komt te liggen hebben in het verleden grondverstoringen plaatsgevonden, waardoor de kans op het aantreffen van een intacte archeologische site zo goed als onbestaande is. Een verder vooronderzoek op het plangebied wordt bijgevolg niet geadviseerd.

5. Bibliografie

- https://inventaris.onroerenderfgoed.be
- https://cai.onroerenderfgoed.be/
- http://www.geopunt.be/kaart
- http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/
- http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/
- http://www.ngi.be/topomapviewer/
- https://nl.wikipedia.org/wiki/Lovaart

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2018 (bron: geopunt.be). 7
Figuur 2 Beeld vanuit het westen op de schapenweide in het noorden van het plangebied (bron: initiatiefnemer). 8
Figuur 3 Geplande werken geprojecteerd op het kadasterplan (bron: geopunt.be en initiatiefnemer). 10
Figuur 4 Syntheseplan geplande werken geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be en initiatiefnemer). 10
Figuur 5 Syntheseplan geplande werken geprojecteerd op de luchtfoto van 2018 (bron: geopunt.be en initiatiefnemer). 11
Figuur 6 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI). 12
Figuur 7 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI). 13
Figuur 8 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be). 13
Figuur 9 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). ..14
Figuur 10 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be). 15
Figuur 11 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be). 16
Figuur 12 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be). 16
Figuur 13 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV). 19
Figuur 14 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be). 19
Figuur 15 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be). 20
Figuur 16 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be). 20
Figuur 17 Benaderende aanduiding van het plangebied op de Massekaart (1729-1730) (bron: geopunt.be). 22
Figuur 18 Benaderende aanduiding van het plangebied op de Massekaart, detail (1729-1730) (bron: geopunt.be). 23
Figuur 19 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 23
Figuur 20 Uitsnede uit de Ferrariskaart, detail, met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 24
Figuur 21 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be). 24
Figuur 22 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be). 25
Figuur 23 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be). 25
Figuur 24 Uitsnede uit de topografische kaart van 1860 (bron: cartesius.be en NGI). 26
Figuur 25 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883 (bron: cartesius.be en NGI). 26
Figuur 26 Uitsnede uit de topografische kaart van 1911 (bron: cartesius.be en NGI). 27
Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be). 27
Figuur 28 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be). 28
Figuur 29 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be). 28
Figuur 30 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2013-2015 (bron: geopunt.be). 29
Figuur 31 Geplande werken geprojecteerd op de luchtfoto van 2013-2015 (bron: geopunt.be en initiatiefne). 29
Figuur 32 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI). 30

Bijlage: Fotoreportage, plan bestaande toestand, ontwerpplannen (bron: initiatiefnemer).

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 4

OPNAME
Dienst 100
CCES SERVICE DES URGENCES
SONNEZ À LA PORTE

Foto 5

Foto 6

Foto 7

Foto 8

Foto 9

Foto 10

Foto 11

Foto 12

Foto 13

Foto 14

Foto 15

Foto 16

Foto 17

Foto 18

Foto 19

Foto 20

Foto 21

Foto 22

Foto 23

Foto 24

Foto 25

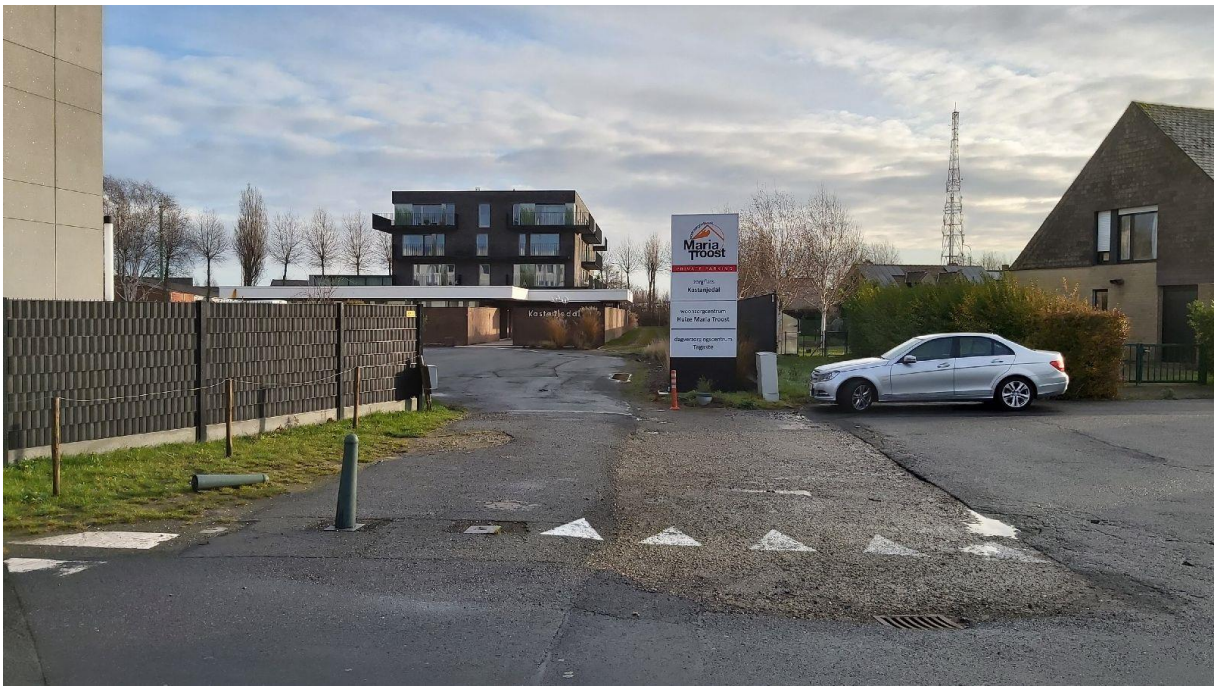

Foto 26

Foto 27

Foto 28

Foto 29

Foto 30

Foto 31

Foto 32

Foto 33

Foto 34

Foto 35

Foto 36

Foto 37

Foto 38

Foto 39

Foto 40

Foto 41

Foto 42

Foto 43

TP03
TP03
TP02
TP02
TP06
TP05
TP04
TP05
TP01
313 Bestaande Parkeerplaatsen
72 Bestaande Parkeerplaatsen
42 Parkeerplaatsen
Bestaande parking
9 parkeerplaatsen
Loods
Spoed
Gebouw A
Gebouw B
Gebouw C
2 bouwlagen
Gebouw C
Gebouw D
CAD-gebouw
Gebouw E
Gebouw P
P4A2 gebouw
Materniteit
Chirurgie
Dagziekenhuis
Parkeergarage
woon- en zorgcentrum
"Suytcapelle"
woon en zorgcentrum
"Huize Maria Troost"
Zorgflats
"Kastanjedal"
Ieperse Steenweg
Zwaluwenlaan
Zuidkapelweg
Lovaartdijkweg
Kanaal Veurne - Nieuwpoort
Vaartstraat
Klinieklaan

0 5 10 15 20 25 50m
schaal: 1/500 afmetingen in m

N

B0627_SPD - AZ WEST - VEURNE - BESTAANDE TOESTAND
20.12.19
BA_0_I_B_I_Inplantingsplan

BOECKX ARCHITECTS

0 5 10 15 20 25 50m

schaal: 1/500 afmetingen in m

N

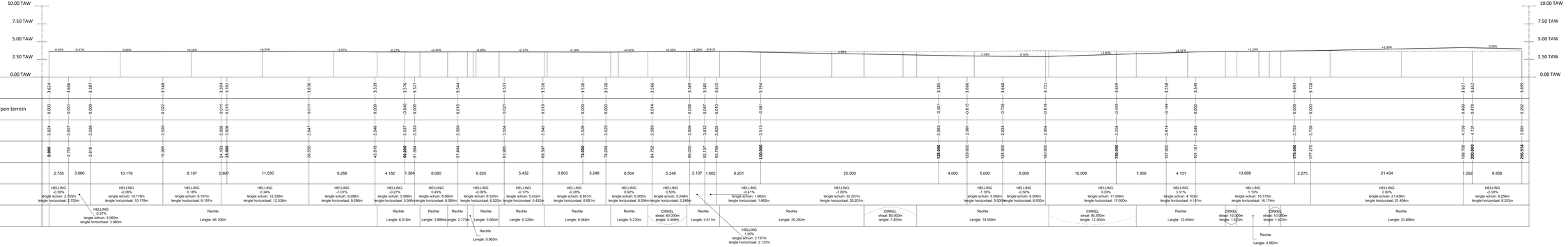
B0627_SPD - AZ WEST - VEURNE - NIEUWE TOESTAND

20.12.19

BA_0_I_N_I_Inplantingsplan

BOECKX ARCHITECTS

Lengteprofiel AS Inrit parking

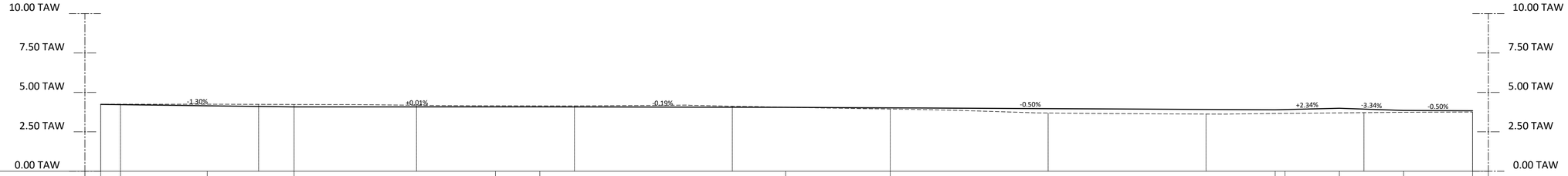

Horizontale schaal: 1/100
Verticale schaal: 1/100
Referentievlak: 0.00m (T.A.W.)

| | | |

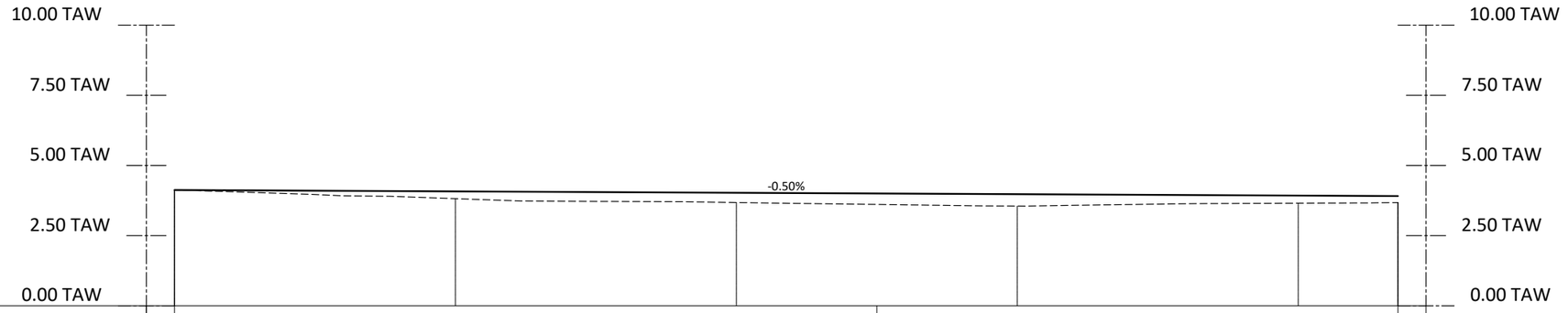
Lengteprofiel AS Inrit parkeergebouw

Horizontale schaal: 1/100
Vertikale schaal: 1/100
Referentievlak: 0.00m (T.A.W.)

| | | |

Lengteprofiel AS uitrit parkeergebouw

Horizontale schaal: 1/100
Vertikale schaal: 1/100
Referentievlak: 0.00m (T.A.W.)

Hoogtepeil bestaand terrein	4.126	3.611	3.677
Hoogteverschil tussen bestaand en ontworpen terrein	0.000	0.390	0.232
Hoogtepeil ontworpen terrein	4.126	4.001	3.909
Samengestelde afstand	0.000	**25.000**	43.548
Tussenafstand	25.000	18.548	
Helling van de wegas - Altimetrische kenmerken -	HELLING -0.50% lengte schuin: 43.551m lengte horizontaal: 43.550m		
Rechten en bochten van de wegas - Planimetrische kenmerken -	Rechte Lengte: 43.548m		

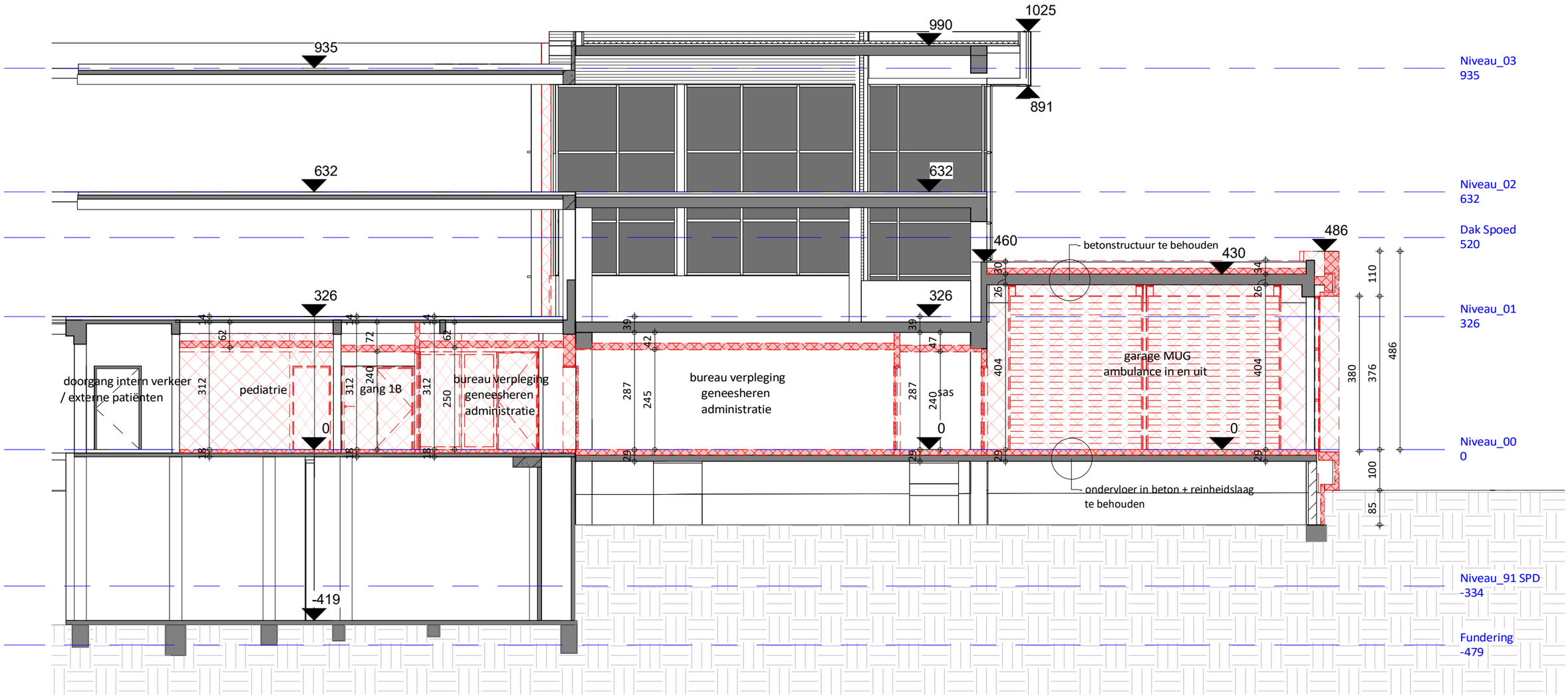
0 2 4 6 8 10 20m

schaal: 1/200 afmetingen in m

B0627_SPD - AZ WEST - VEURNE - NIEUWE TOESTAND

20.12.19

BA_B0627-Uitbreiding parking_S_N_LP3_Lengteprofiel As van de weg

0 1 2 5 10 m

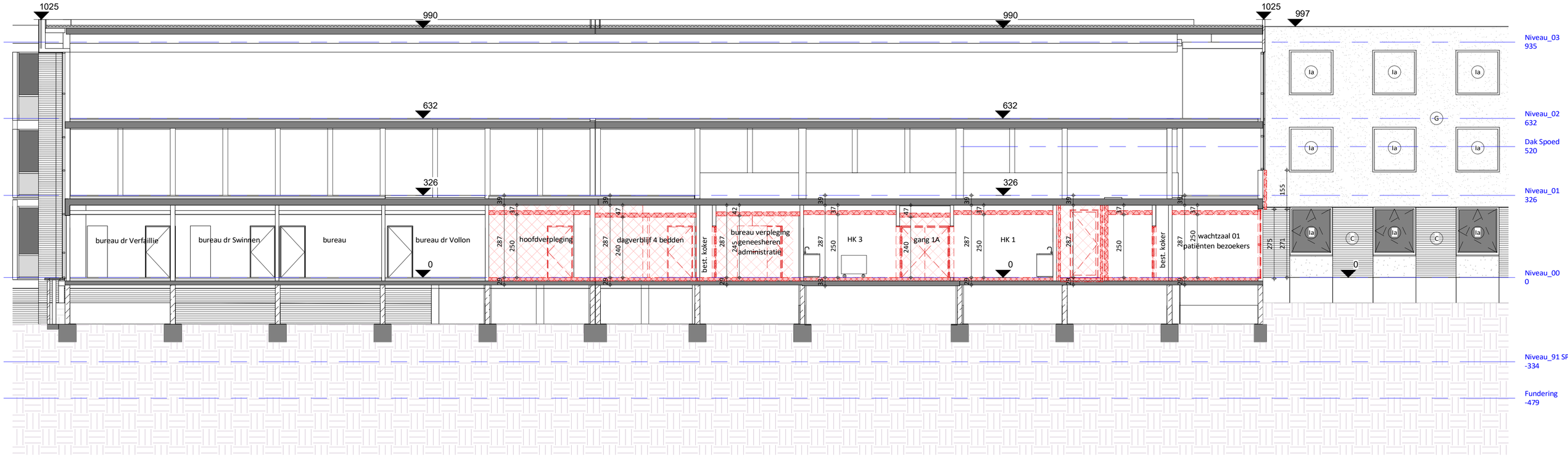
schaal: 1/100 - afmetingen in cm

B0627_SPD - AZ WEST - VEURNE - UITBREIDING SPOEDGEVALLEN

19/12/19

BA_B0627-Uitbreiding spoedgevallen_S_B_A _Doorsnede A

BOECKX ARCHITECTS

0 1 2 5 10 m

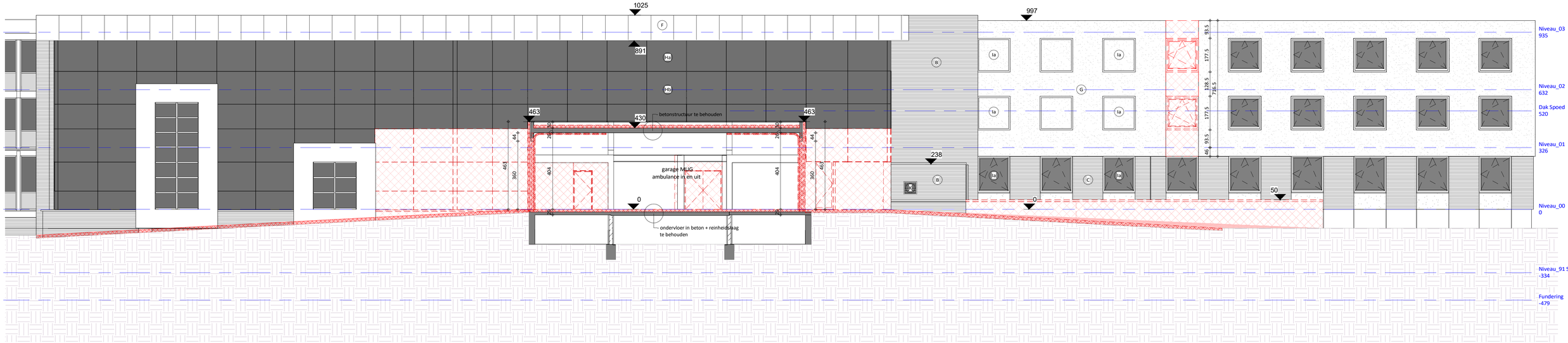
schaal: 1/100 - afmetingen in cm

B0627_SPD - AZ WEST - VEURNE - UITBREIDING SPOEDGEVALLEN

19/12/19

BA_B0627-Uitbreiding spoedgevallen_S_B_B _Doorsnede B

BOECKX ARCHITECTS

0 1 2 5 10 m

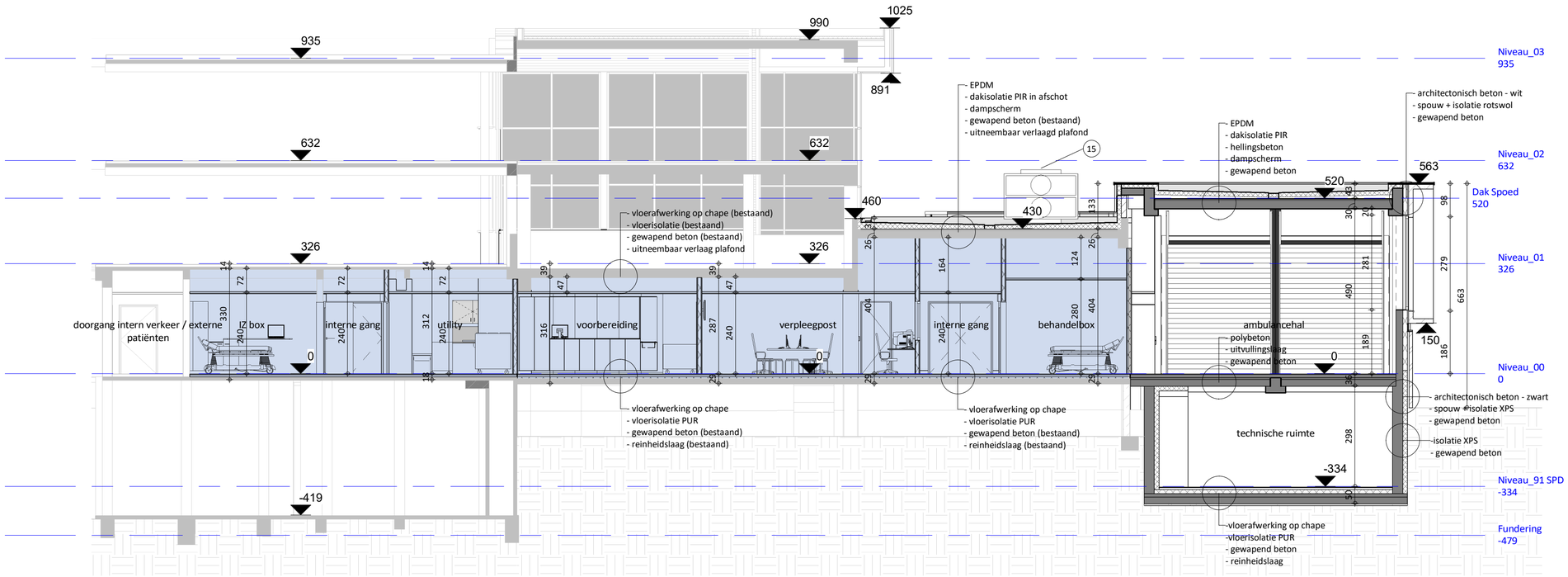
schaal: 1/100 - afmetingen in cm

B0627_SPD - AZ WEST - VEURNE - UITBREIDING SPOEDGEVALLEN

19/12/19

BA_B0627-Uitbreiding spoedgevallen_S_B_C _Doorsnede C

BOECKX ARCHITECTS

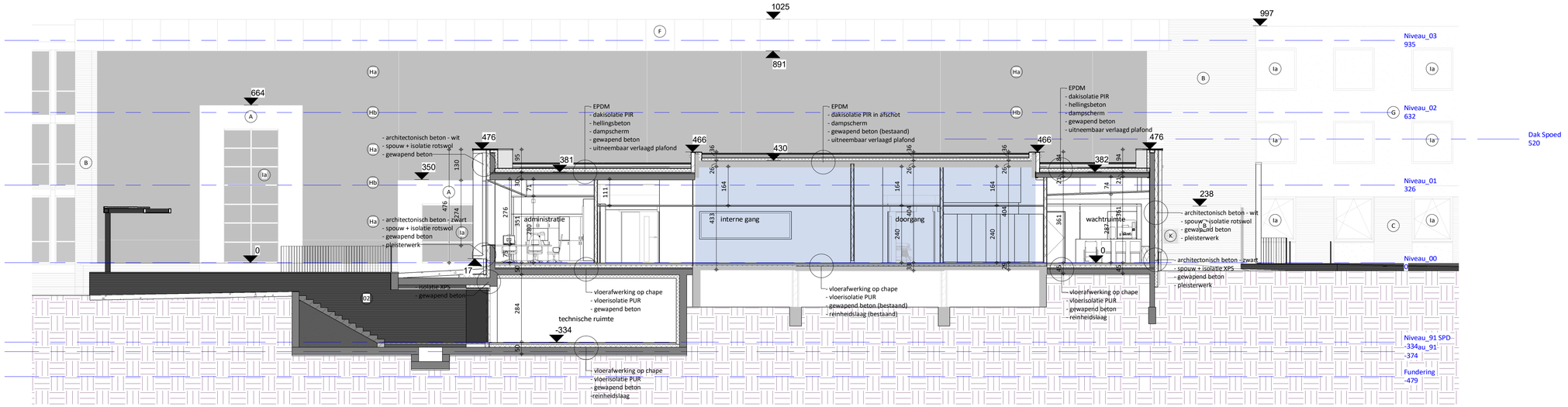
0 1 2 5 10 m

schaal: 1/100 - afmetingen in cm

B0627_SPD - AZ WEST - VEURNE - UITBREIDING SPOEDGEVALLEN

19/12/19

BA_B0627-Uitbreiding spoedgevallen_S_N_A _Doorsnede A

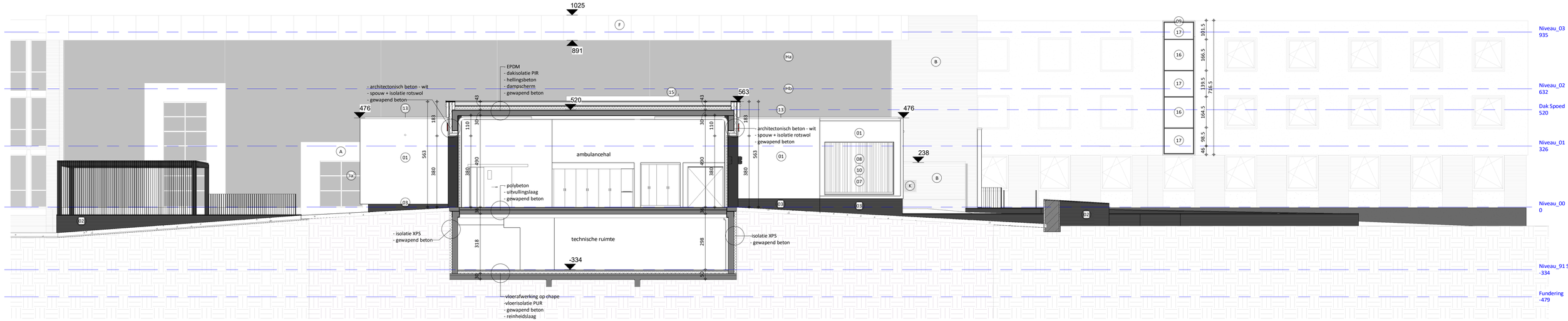
0 1 2 5 10 m

schaal: 1/100 - afmetingen in cm

B0627_SPD - AZ WEST - VEURNE - UITBREIDING SPOEDGEVALLEN

19/12/19

BA_B0627-Uitbreiding spoedgevallen_S_N_B _Doorsnede B

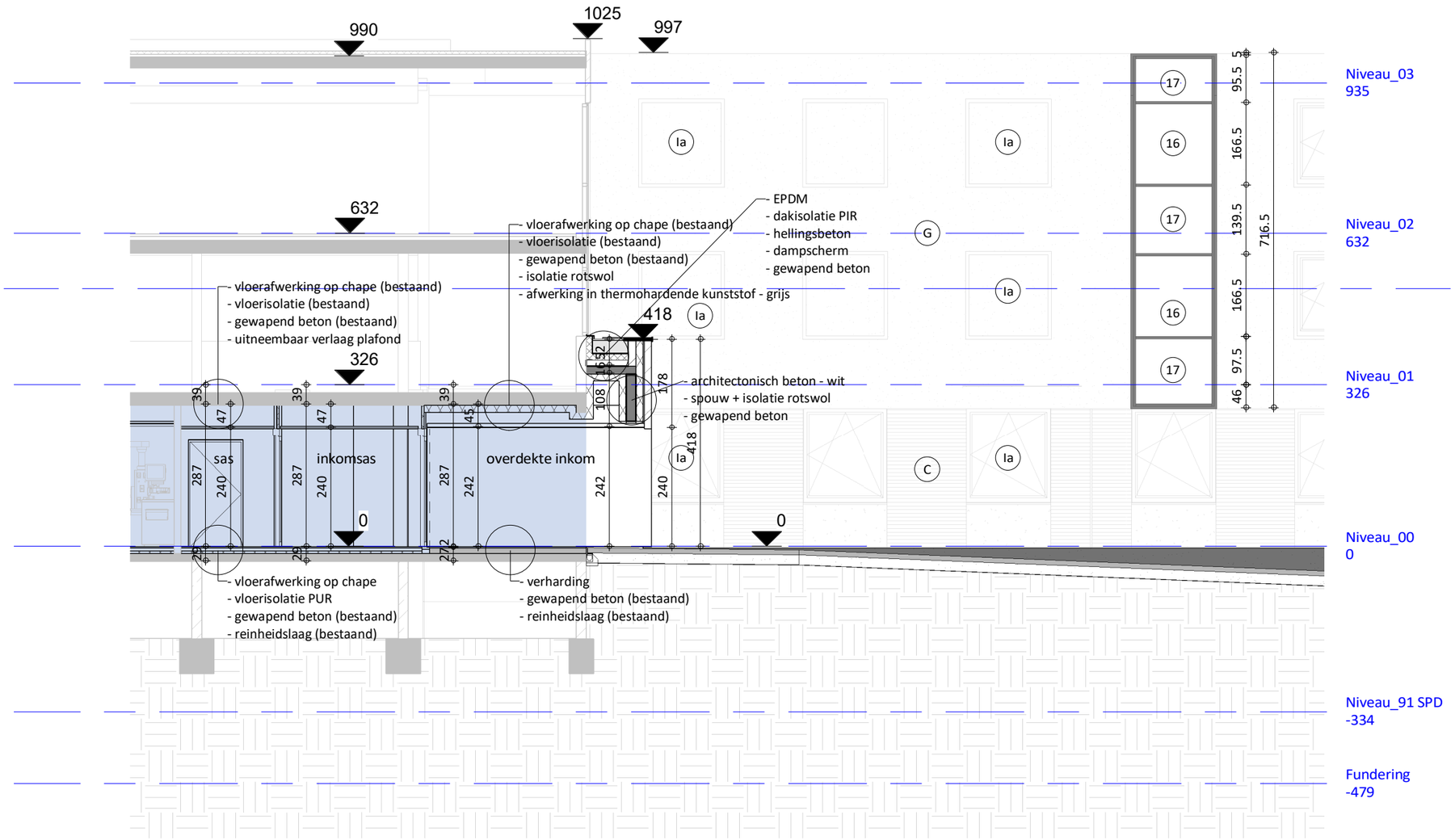
0 0 0 0 0 cm

schaal: 1/0 - afmetingen in cm

B0627_SPD - AZ WEST - VEURNE - UITBREIDING SPOEDGEVALLEN

19/12/19

BA_B0627-Uitbreiding spoedgevallen_S_N_C _Doorsnede C

0 1 2 5 10 m

schaal: 1/100 - afmetingen in cm

B0627_SPD - AZ WEST - VEURNE - UITBREIDING SPOEDGEVALLEN

19/12/19

BA_B0627-Uitbreiding spoedgevallen_S_N_D _Doorsnede D

BOECKX ARCHITECTS